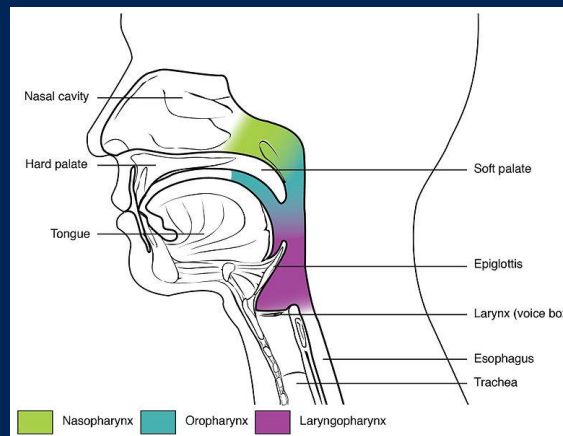

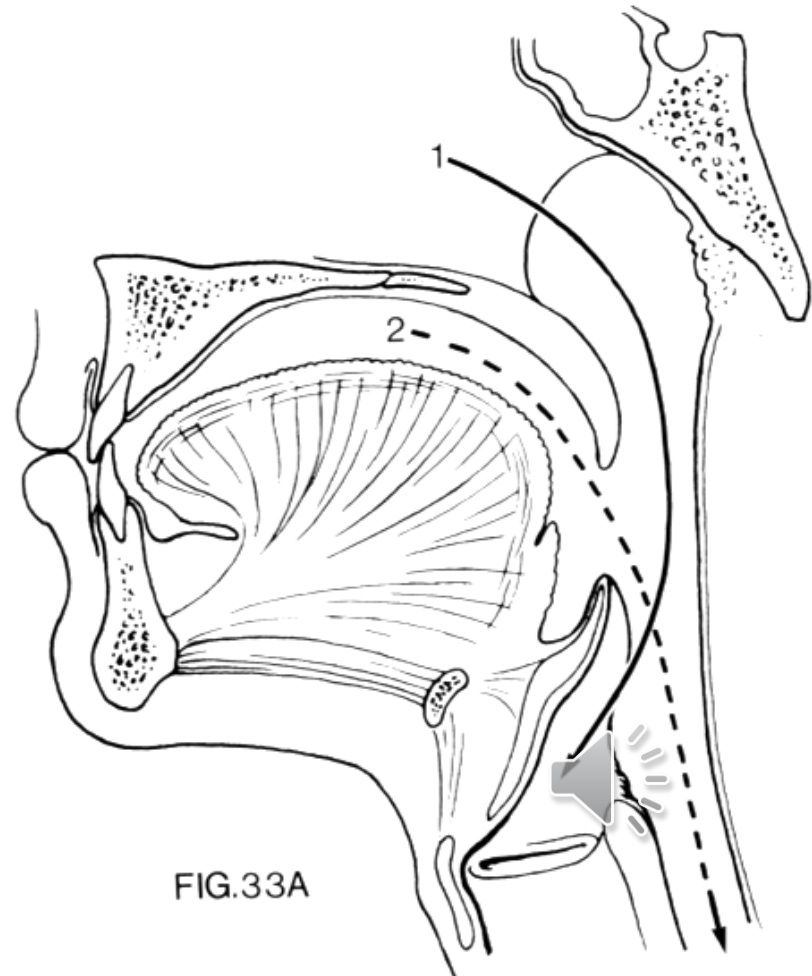
SVÆLGET

SVÆLGET (pharynx)

Luft- og fødevej

- fra basis cranii
- til oesophagus
- ud for 6. halshvirvel

SVÆLGET (pharynx)

Form:

- tragtformet
- dimensioner, ca:
  - 10-15 cm langt
  - 3½ cm i diameter for oven
  - 1½ cm i diameter for neden

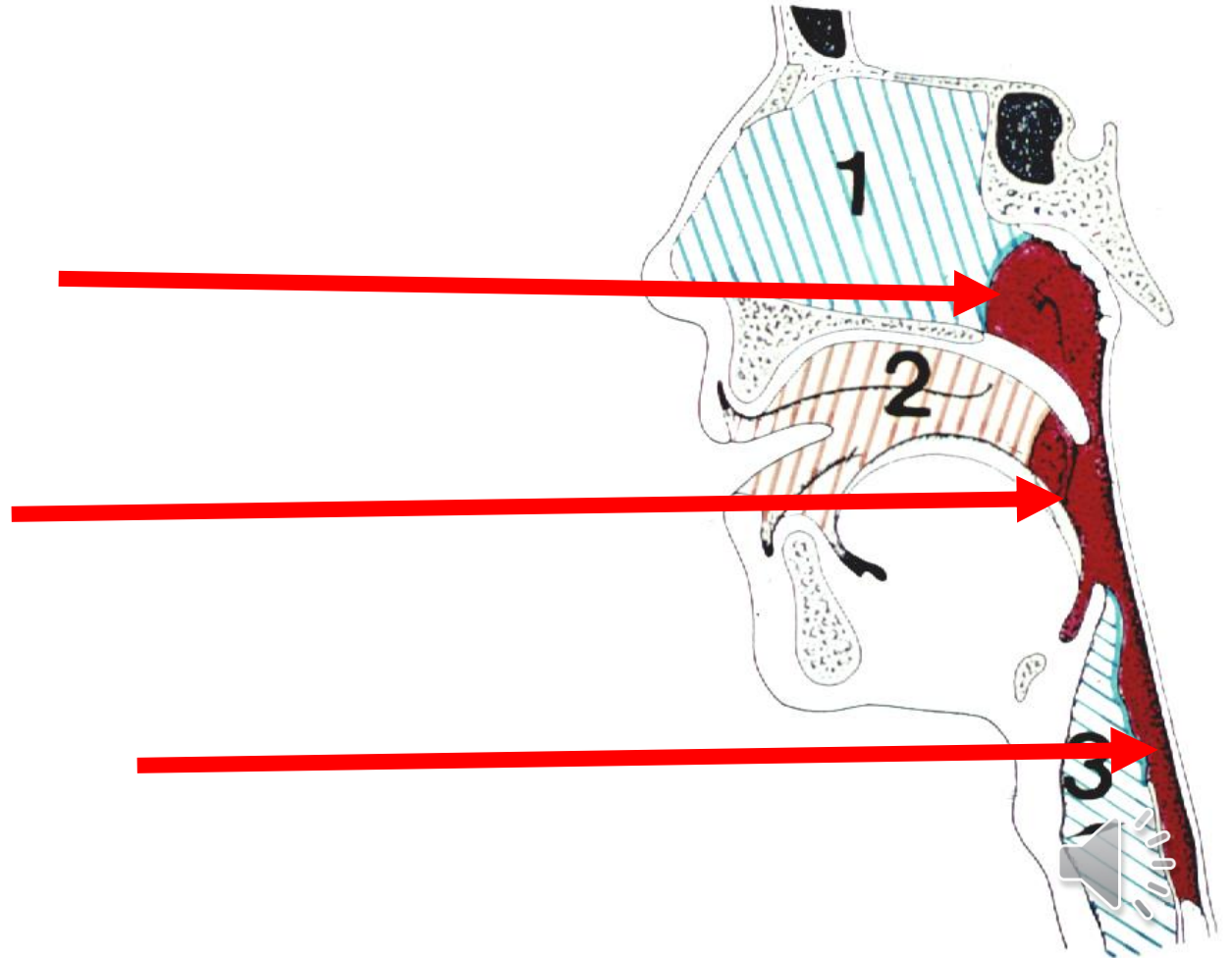

SVÆLGET (pharynx)

Næsesvælg

Mundsvælg

Strubesvælg

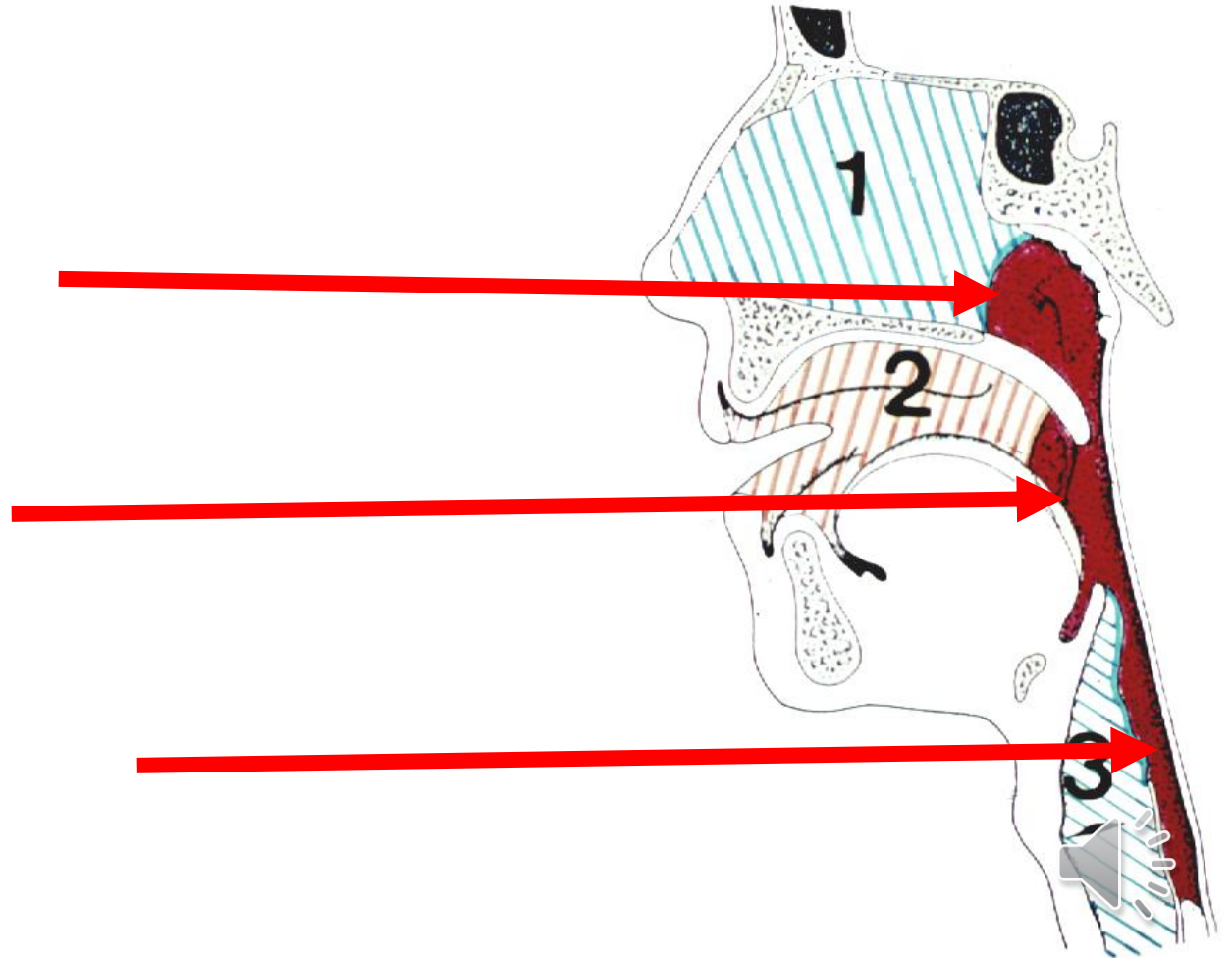

SVÆLGET (pharynx)

Pars nasalis

Pars oralis

Pars laryngea

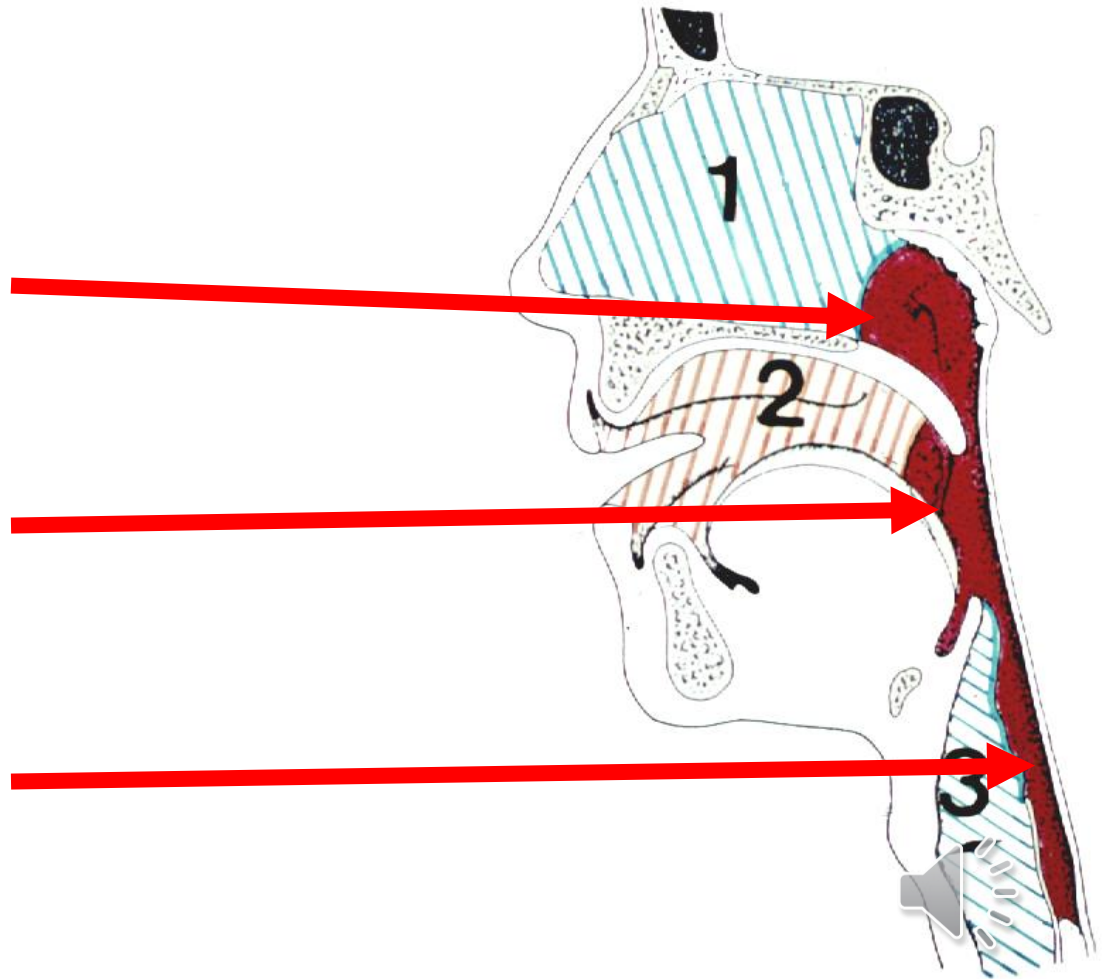

SVÆLGET - synonymer

rhinopharynx

oropharynx

hypopharynx

Åbninger i forvæg

pharynx

choanae

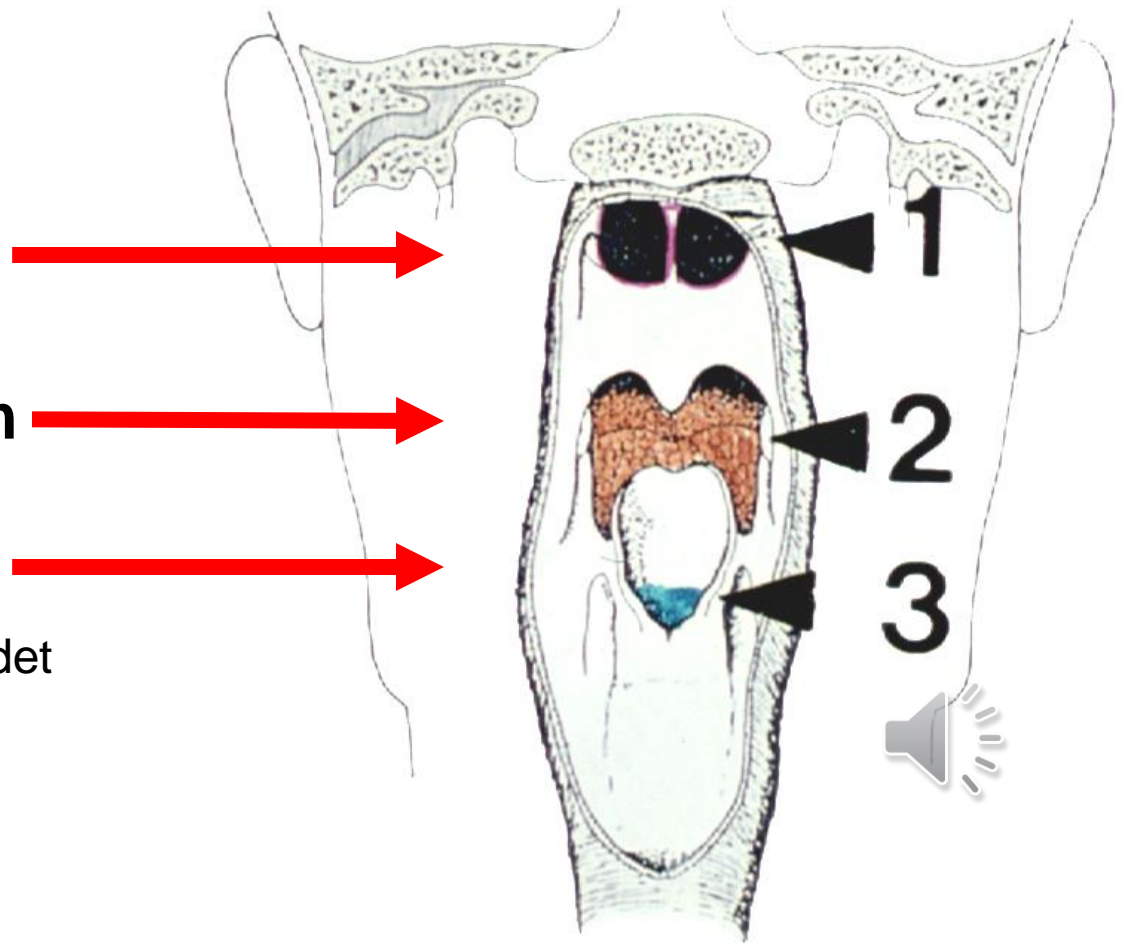
til næsehulen

isthmus faucium

til mundhulen

aditus laryngis

til strubehovedet

Svælget ligger i Spatium viscerale

Spatium viscerale

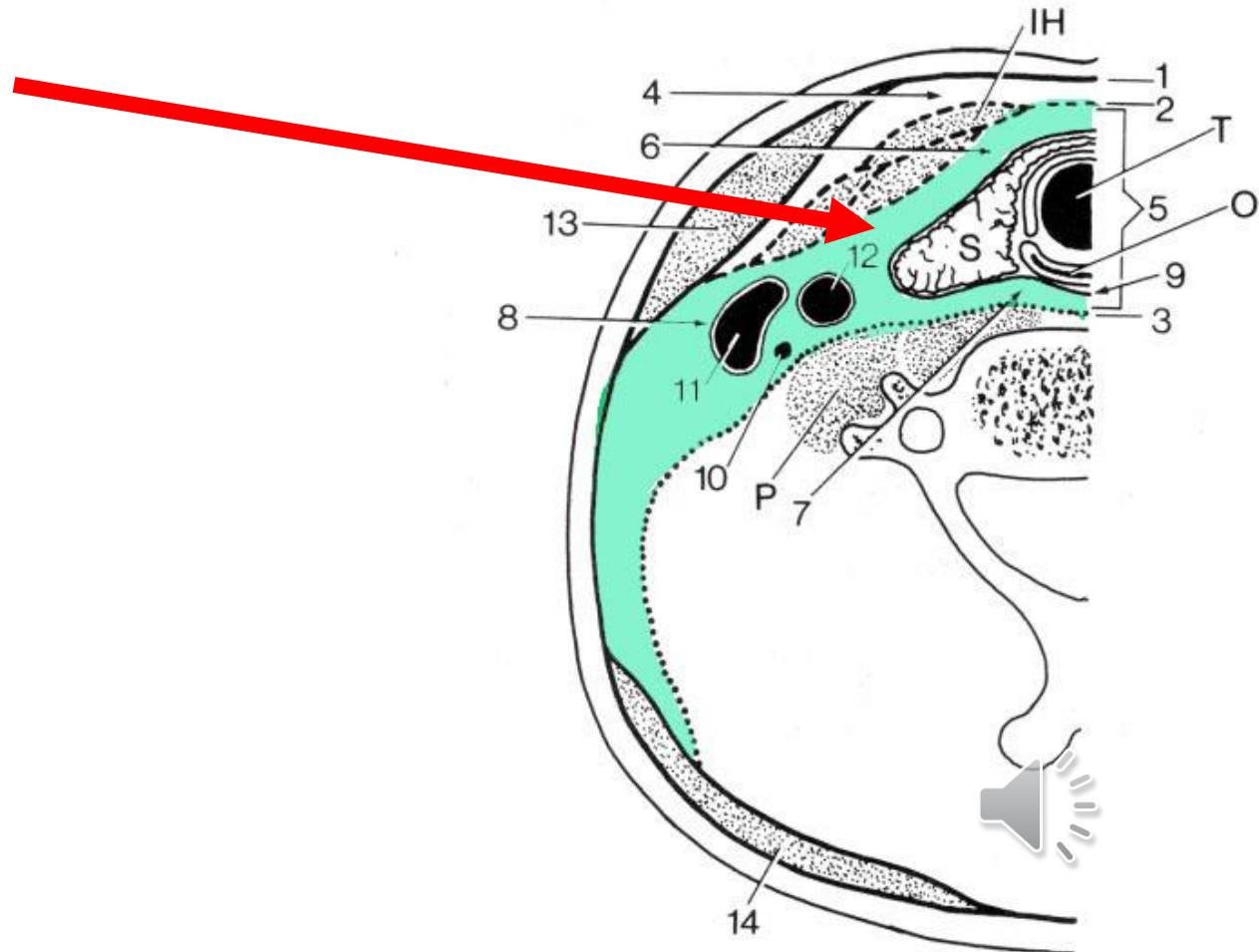
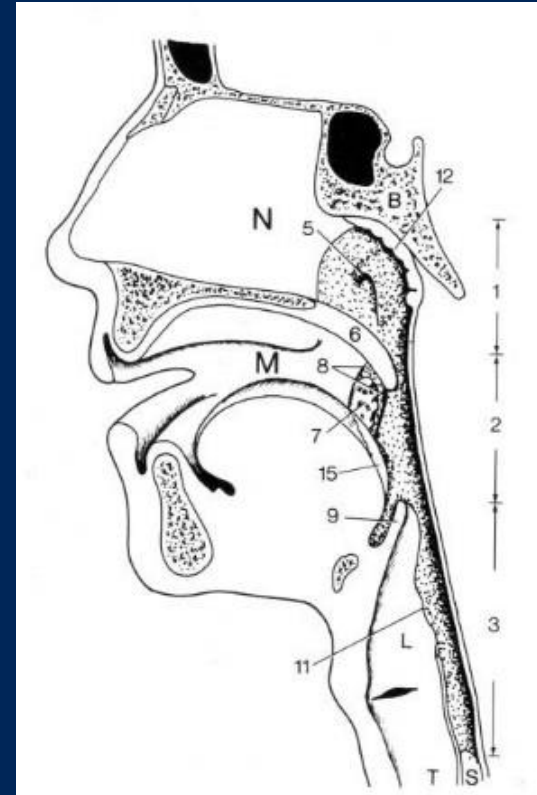

FIG.42

PARS NASALIS NÆSESVÆLGET

pharynx

Næsesvælgetts vægge

Forvæg

- choanae
- septum nasi

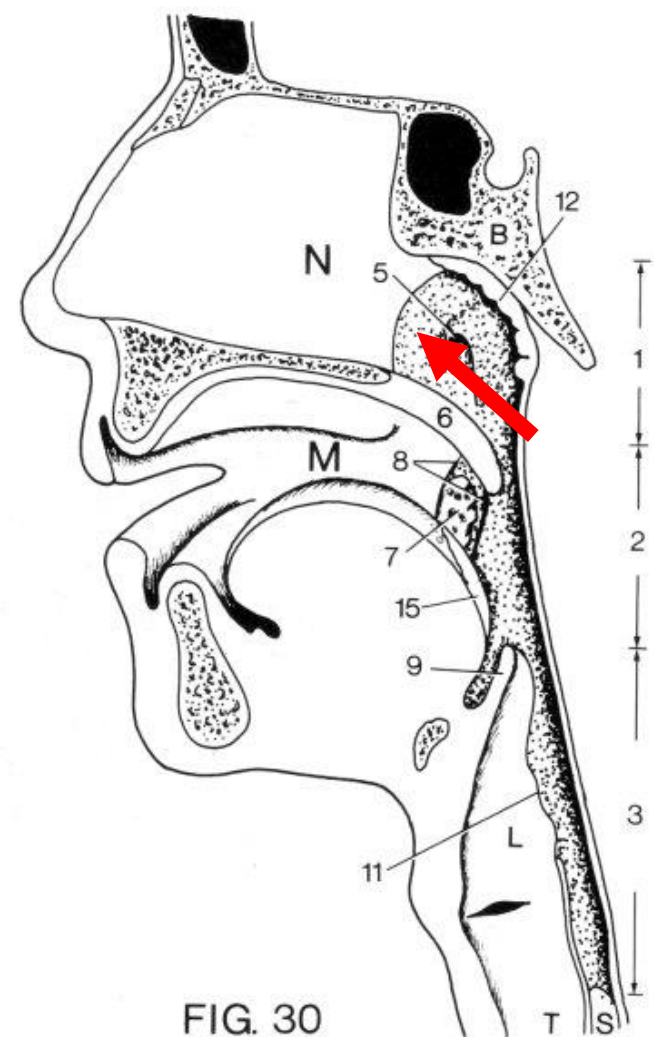
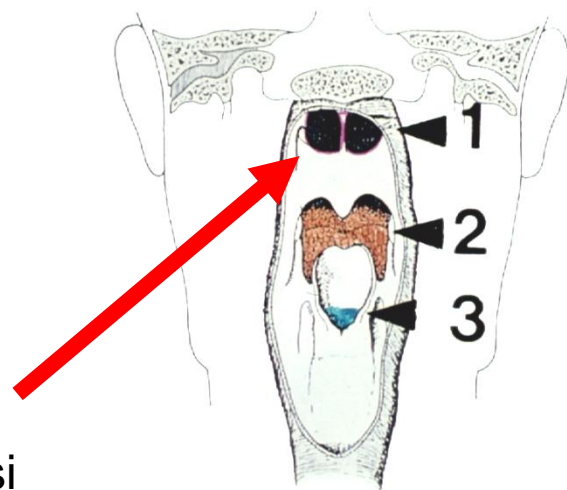
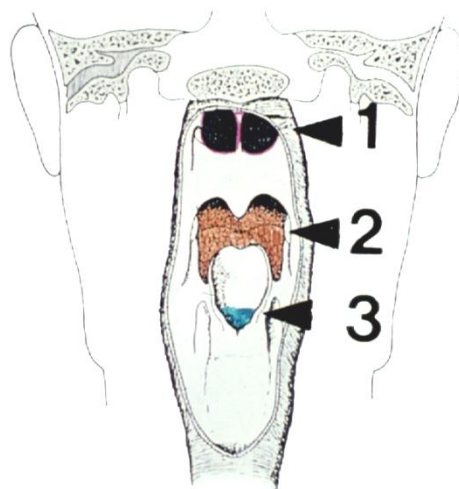

FIG. 30

pharynx

Næsesvælgetets vægge

Forvæg

- choanae
- septum nasi

Bagvæg

- prominens sv. t.
m. longus capitis

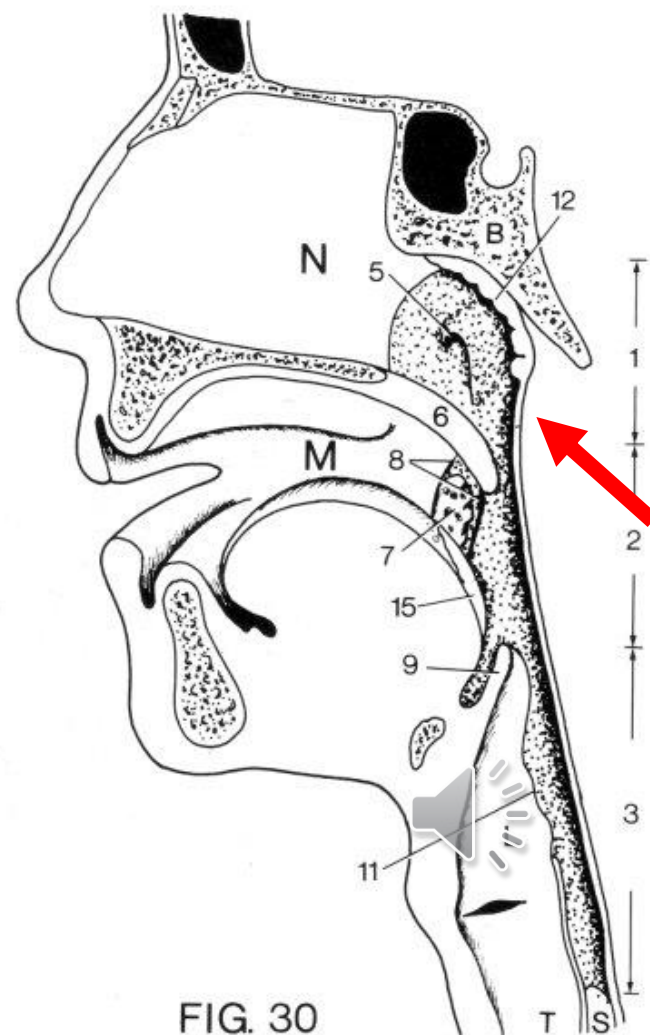
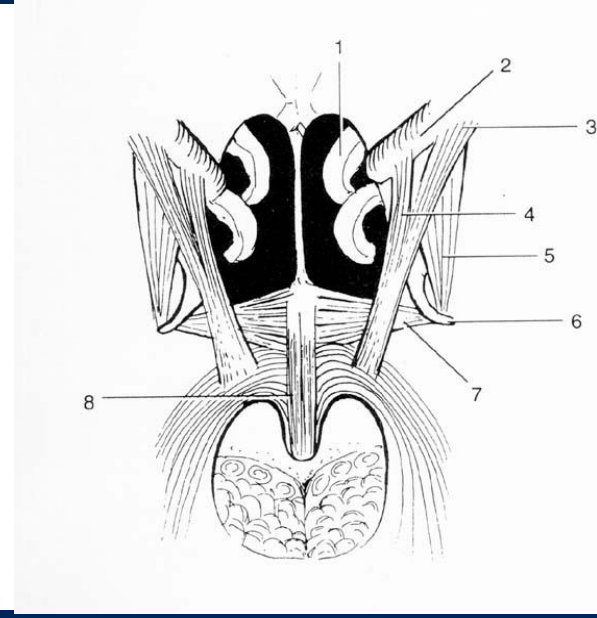
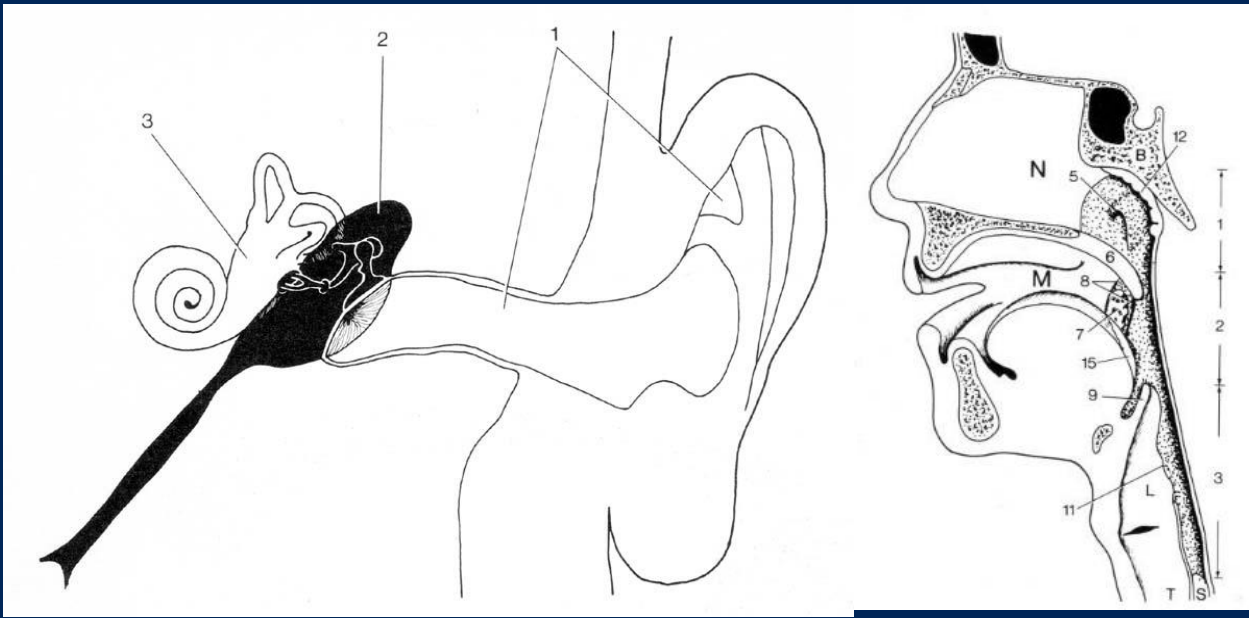

FIG. 30

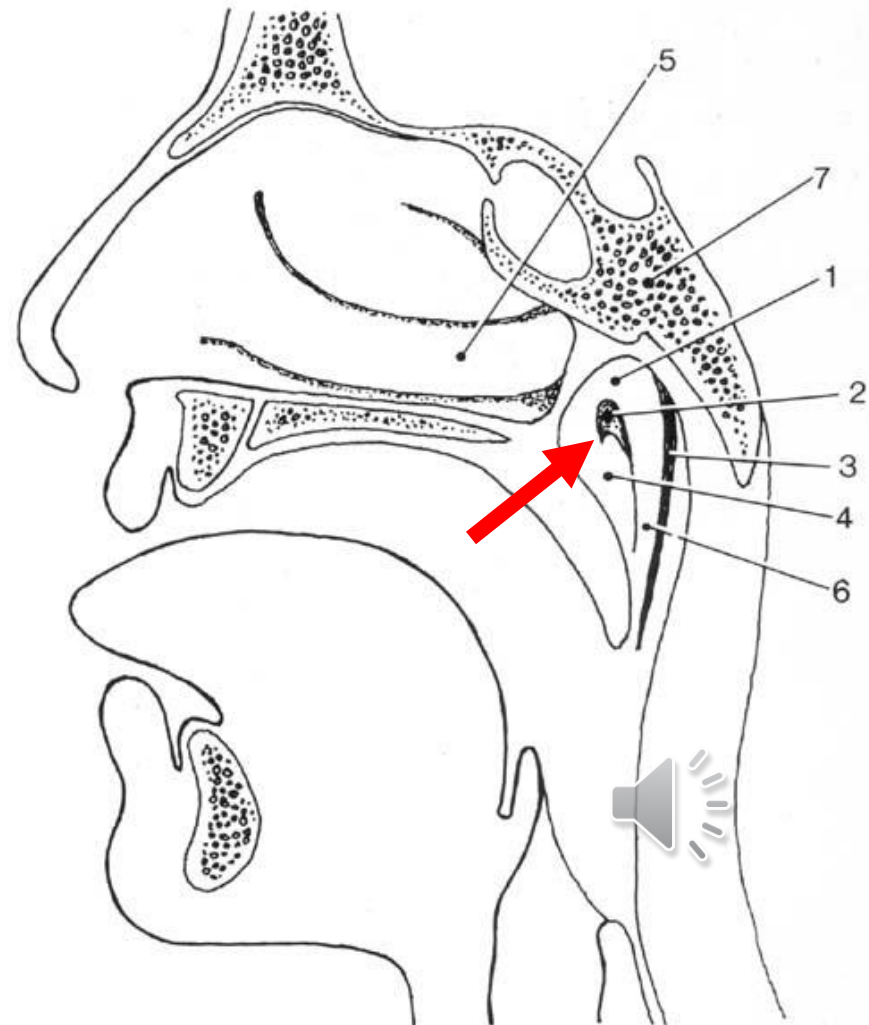
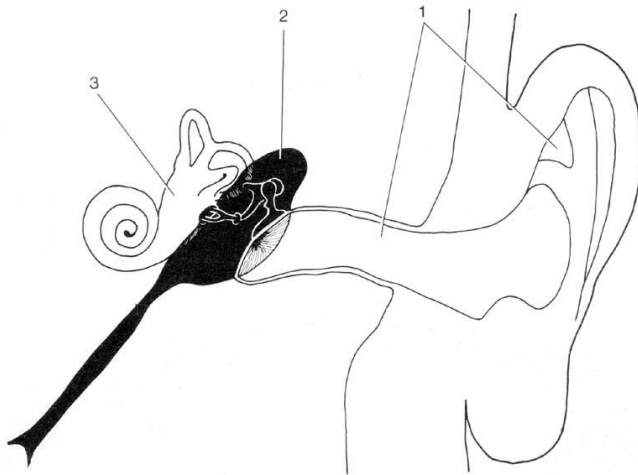
EUSTACHISKE RØR

Pars nasalis - lateralvæg

pharynx

- **ostium pharyngeum**
  - svælgåbningen af tuba auditoriae
  - fra det Eustachiske rør

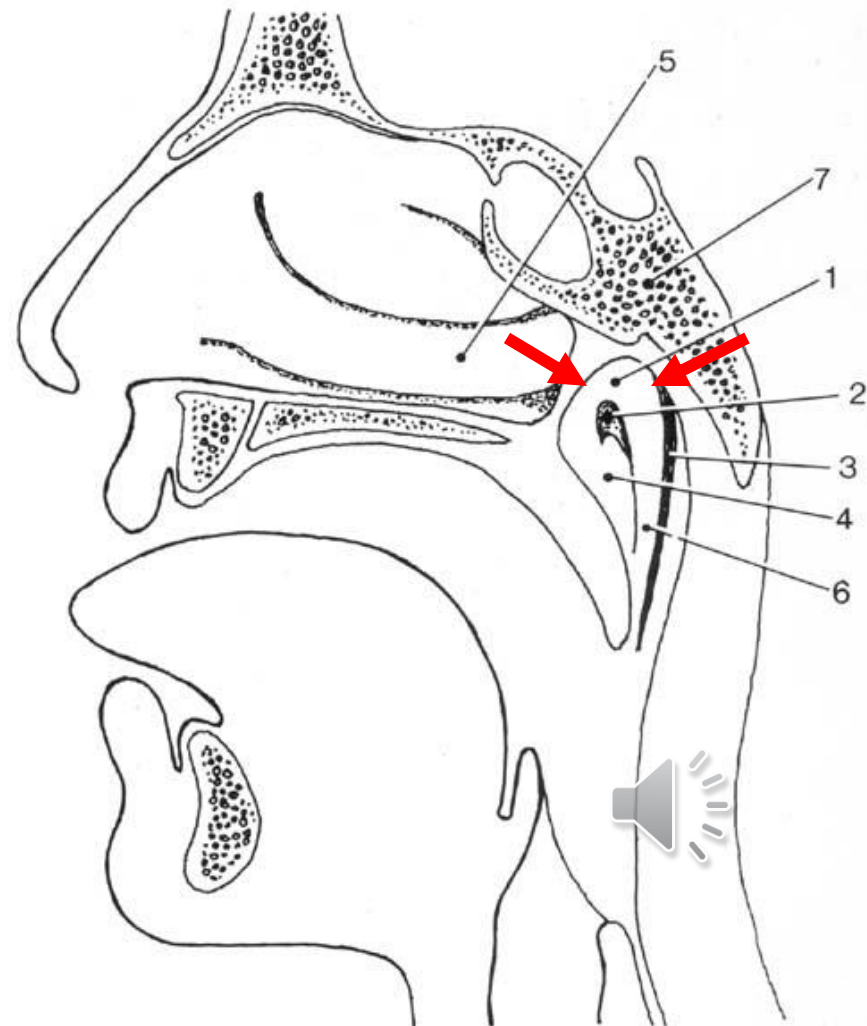
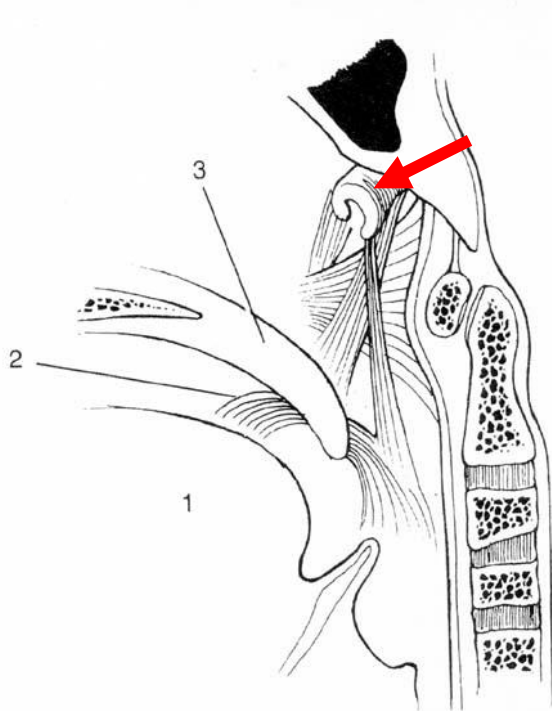

Pars nasalis - lateralvæg

pharynx

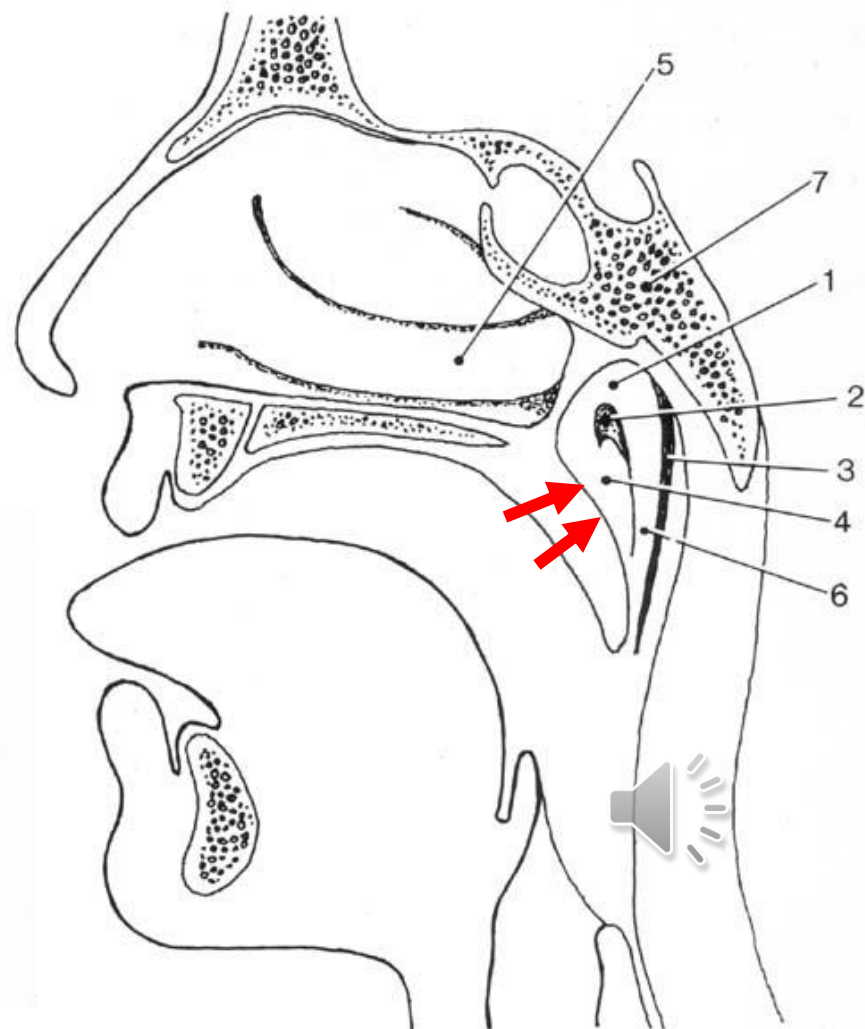
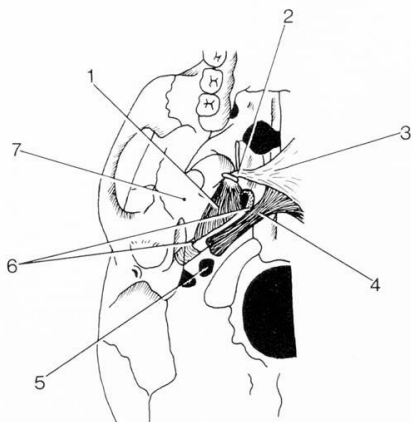
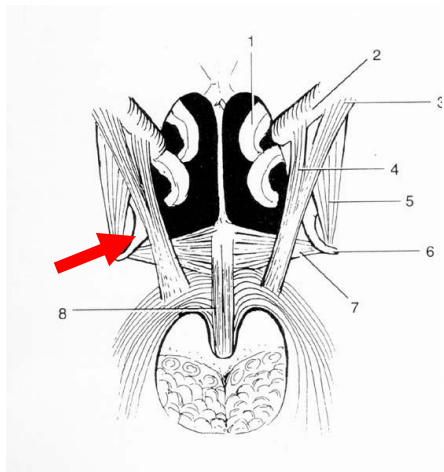
- **torus tubarius**

- slimhinde fold presset frem af *tubabrusken*

Pars nasalis - lateralvæg

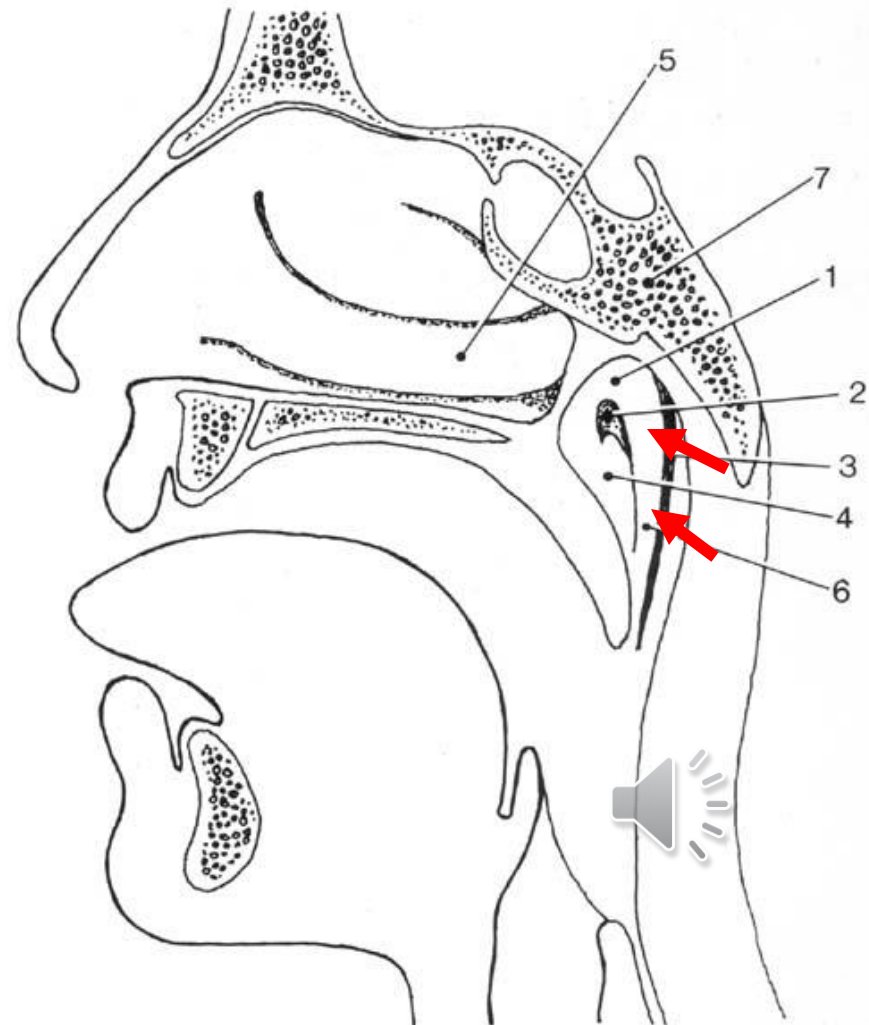
- torus tubarius
  - slimhindefold
  - presset frem af tubabrusken
- **torus levatorius**
  - fremhævning presset frem af *m. levator veli palatini*

Pars nasalis - lateralvæg

pharynx

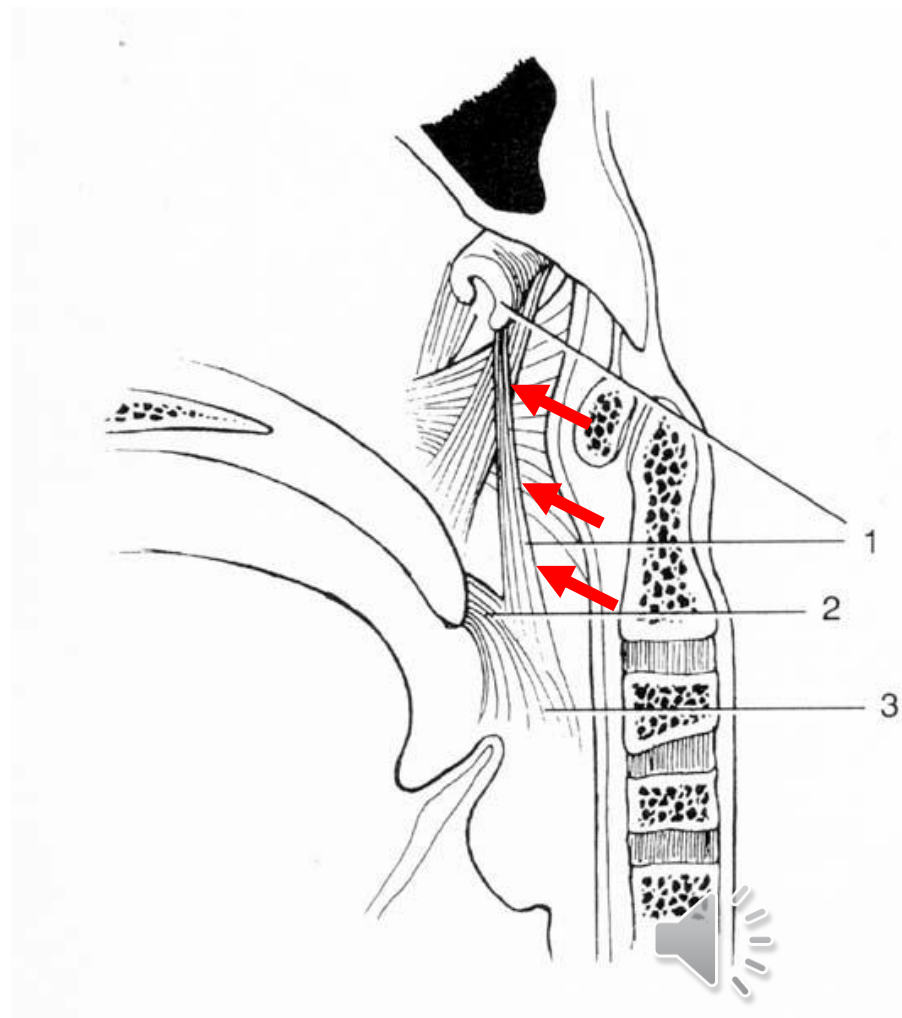
- torus tubarius
  - slimhindefold
  - presset frem af tubabrusken
- torus levatorius
  - fremhæveling presset frem af *m. levator veli palatini*
- **plica salpingopharyngea**
  - skyldes muskelfibre i *m. palatopharyngeus* (i bageste ganebue) også udspringer fra tubabrusken

Pars nasalis - lateralvæg

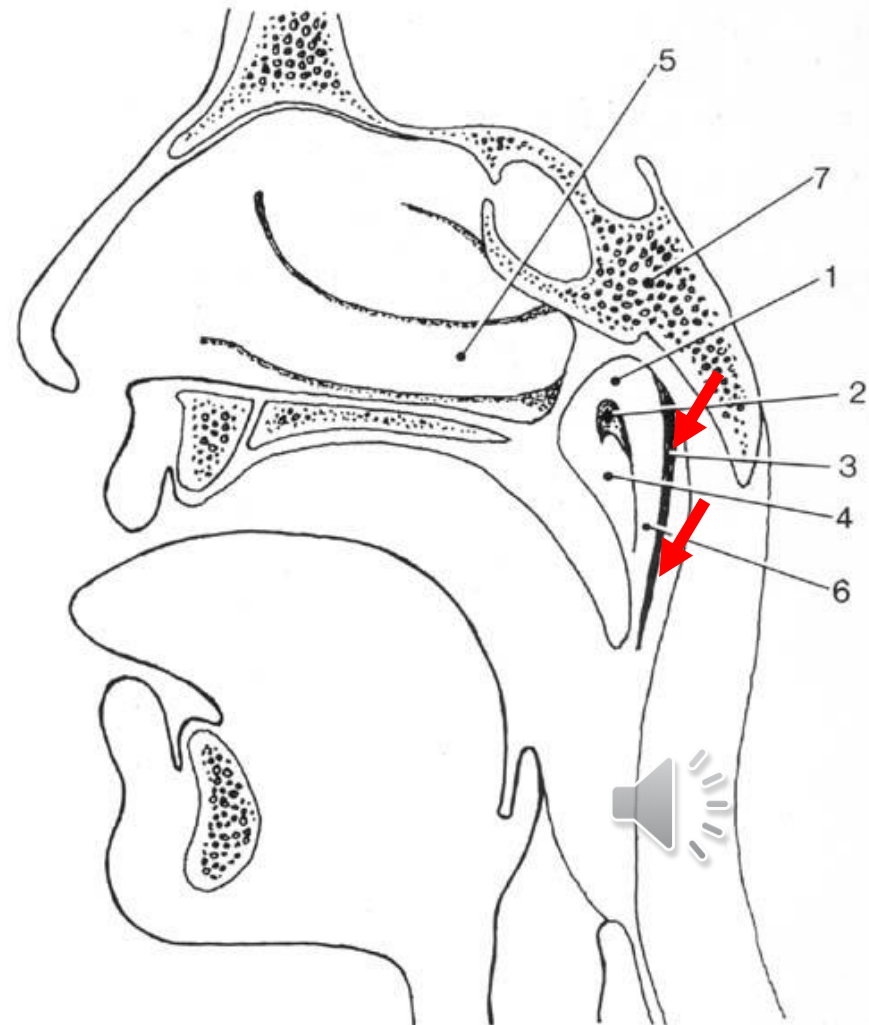
- torus tubarius
  - slimhindefold
  - presset frem af tubabrusken
- torus levatorius
  - fremhæveling presset frem af *m. levator veli palatini*
- **m. salpingopharyngeus**
  - muskelfibre der også udspringer fra tubabrusken og som indgår i *m. palatopharyngeus* i bageste ganebue

Pars nasalis - lateralvæg

pharynx

- torus tubarius
  - slimhindefold
  - presset frem af tubabrusken
- torus levatorius
  - fremhæveling presset frem af *m. levator veli palatini*
- *m. salpingopharyngeus*
  - muskelfibre der også udspringer fra tubabrusken og som indgår i *m. palatopharyngeus* i bageste ganebue
- **recessus pharyngeus**
  - lodret fure

pharynx

Pars nasalis - loftet

fornix pharyngis (loftet):

- basis cranii externa
  - corpus ossis sphenoidalis
  - os occipitale
  - pars petrosa

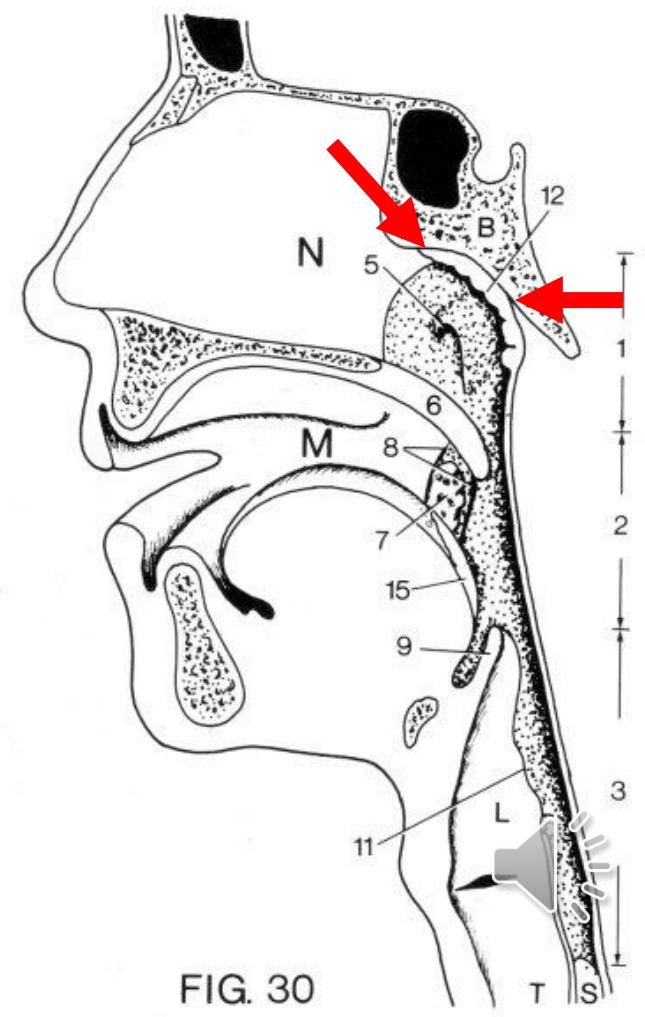
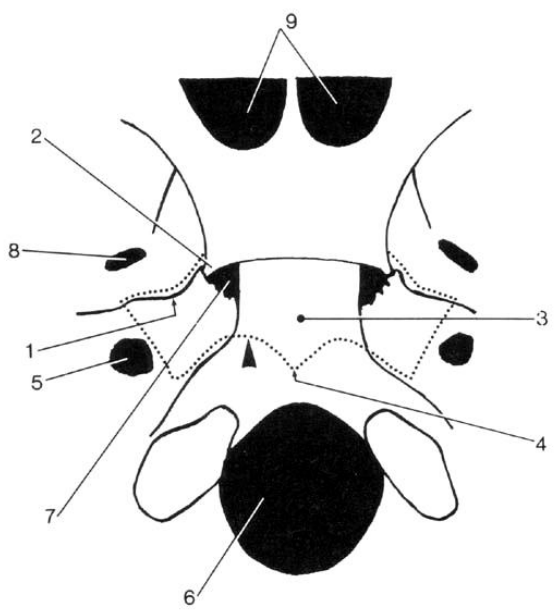

FIG. 30

Pars nasalis - bund

pharynx

- Bløde gane
- *isthmus pharyngonasale*
  - forbindelsen mellem pars nasalis og pars oralis er lukket/åben

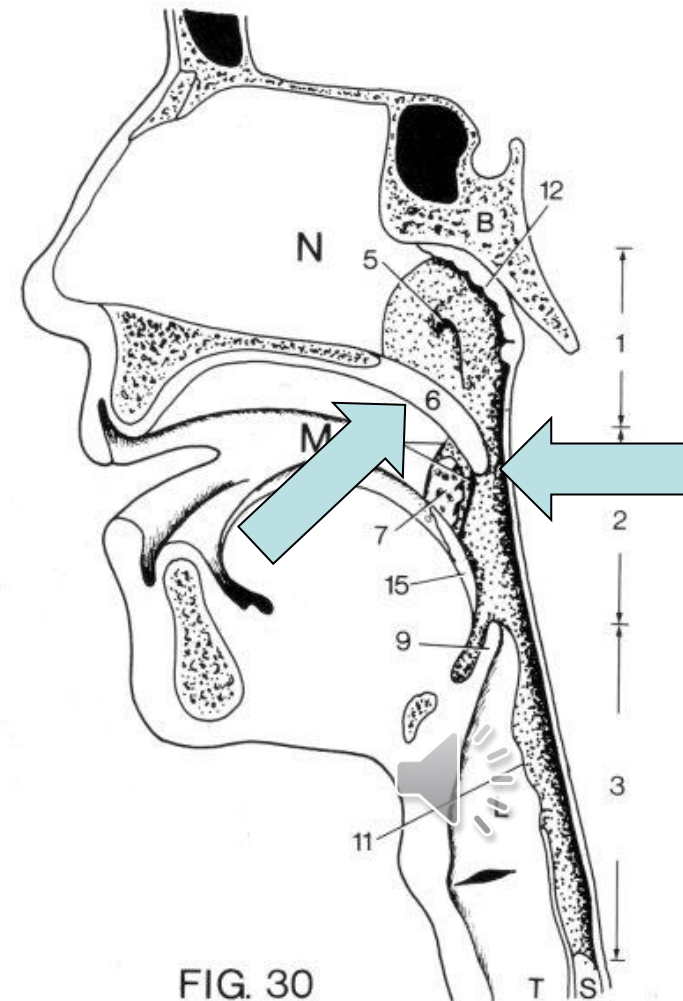
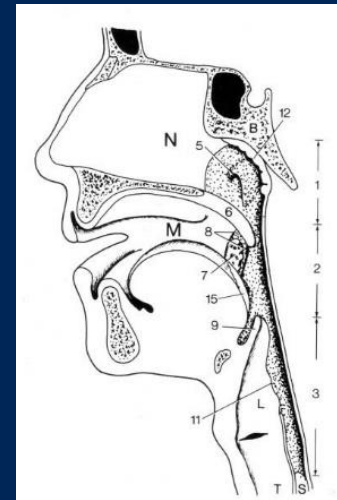

FIG. 30

DEN LYMFATISKE SVÆLGRING

Den lymfatiske svælgring

pharynx

Det lymfatiske væv omkring indgangen til svælget kaldes den lymfatiske svælgring (Waldeyer's svælgring):

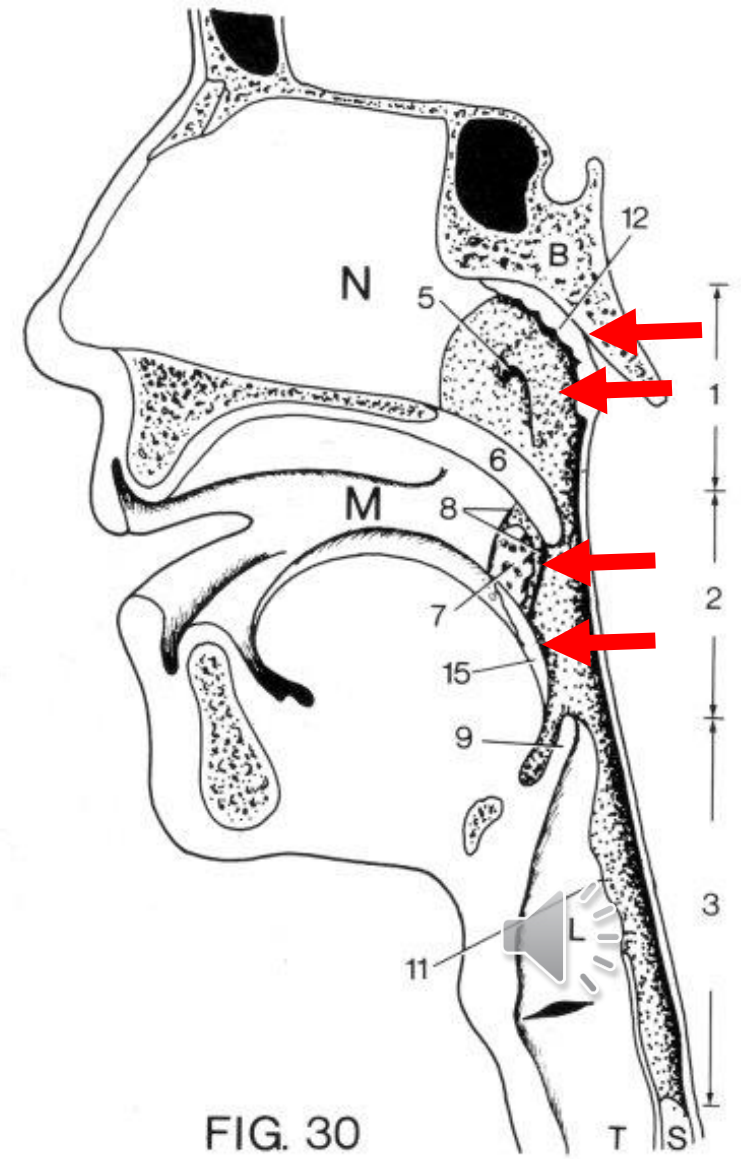

FIG. 30

Den lymfatiske svælgring

pharynx

Det lymfatiske væv omkring indgangen til svælget kaldes den lymfatiske svælgring (Waldeyer's svælgring):

- **tonsilla lingualis**

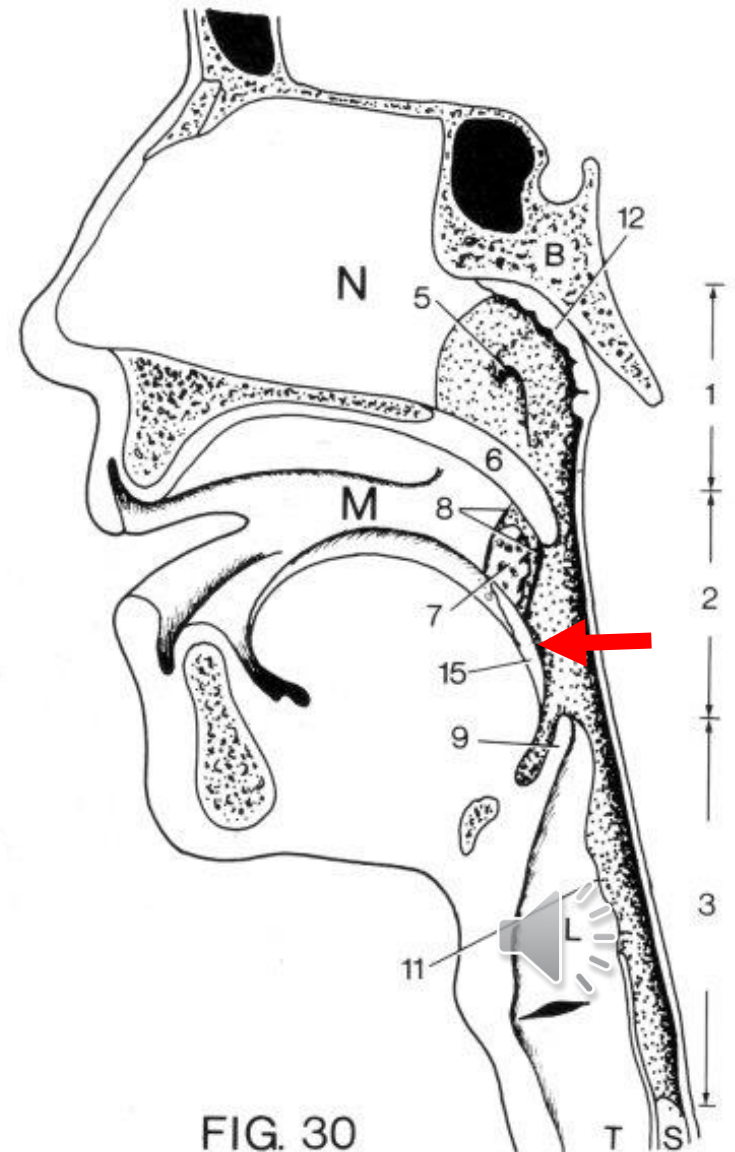

FIG. 30

Den lymfatiske svælgring

pharynx

Det lymfatiske væv omkring indgangen til svælget kaldes den lymfatiske svælgring (Waldeyer's svælgring):

- tonsilla lingualis
- **tonsilla palatina**

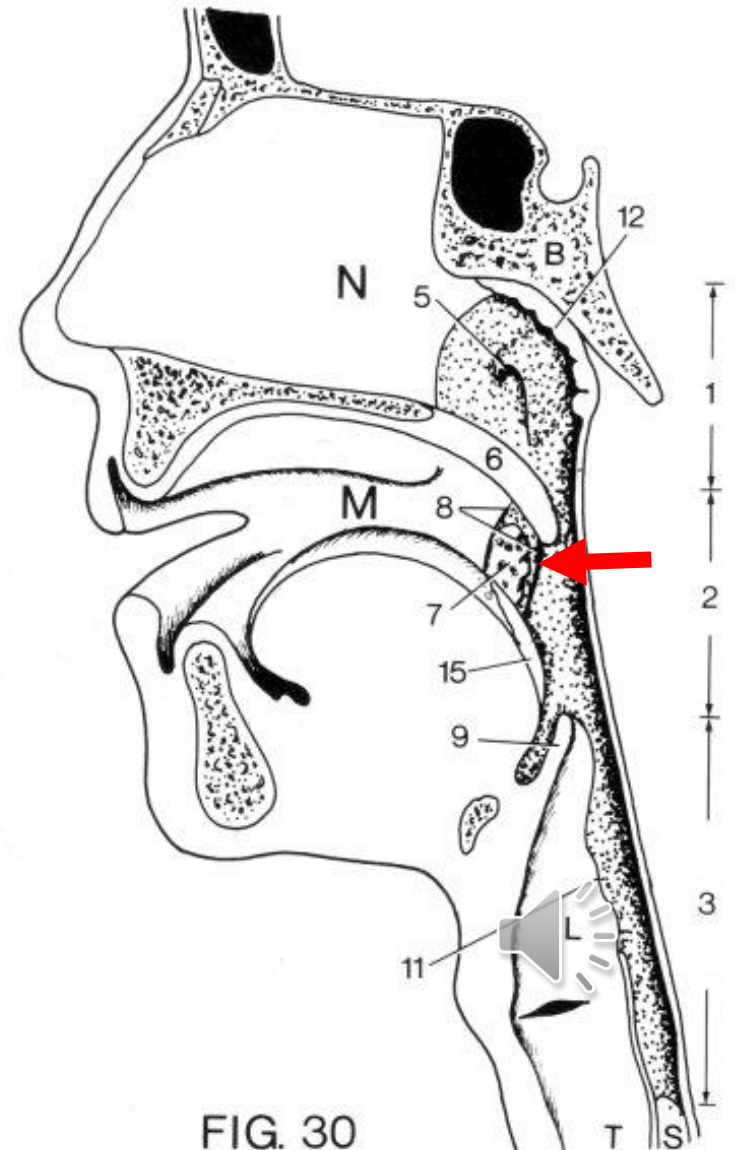

FIG. 30

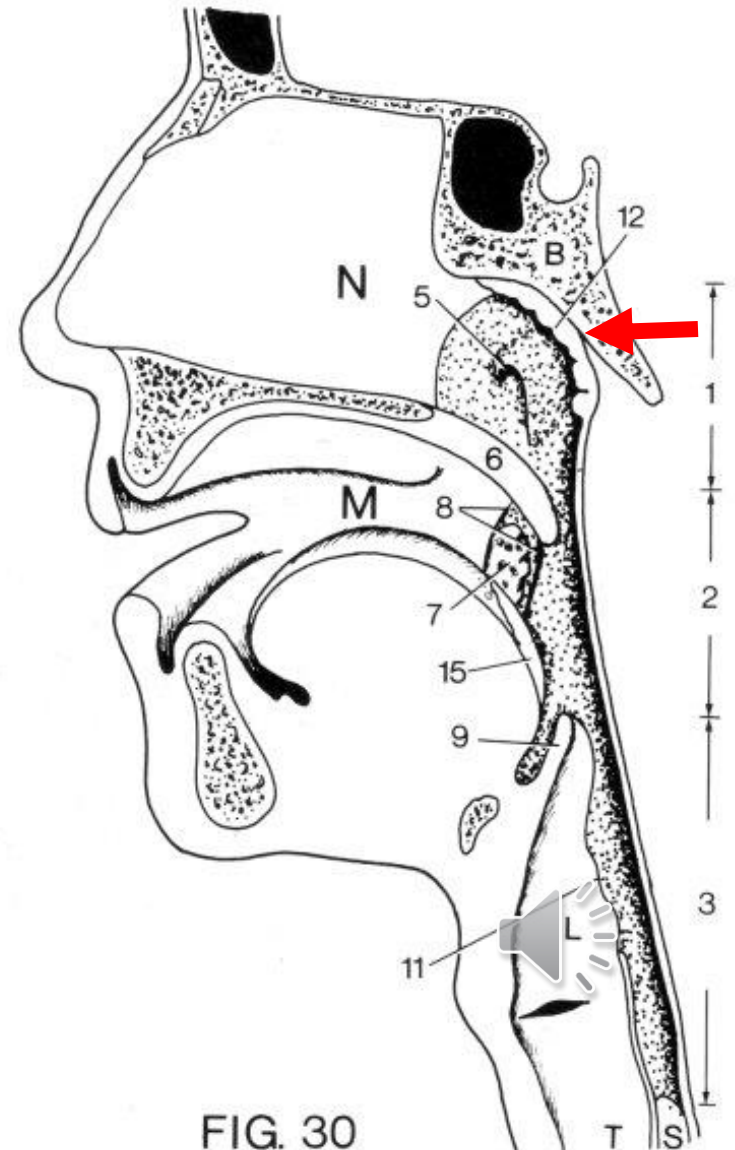

Den lymfatiske svælgring

pharynx

Det lymfatiske væv omkring indgangen til svælget kaldes den lymfatiske svælgring (Waldeyer's svælgring):

- tonsilla lingualis,
- tonsilla palatina,
- **tonsilla pharyngealis**

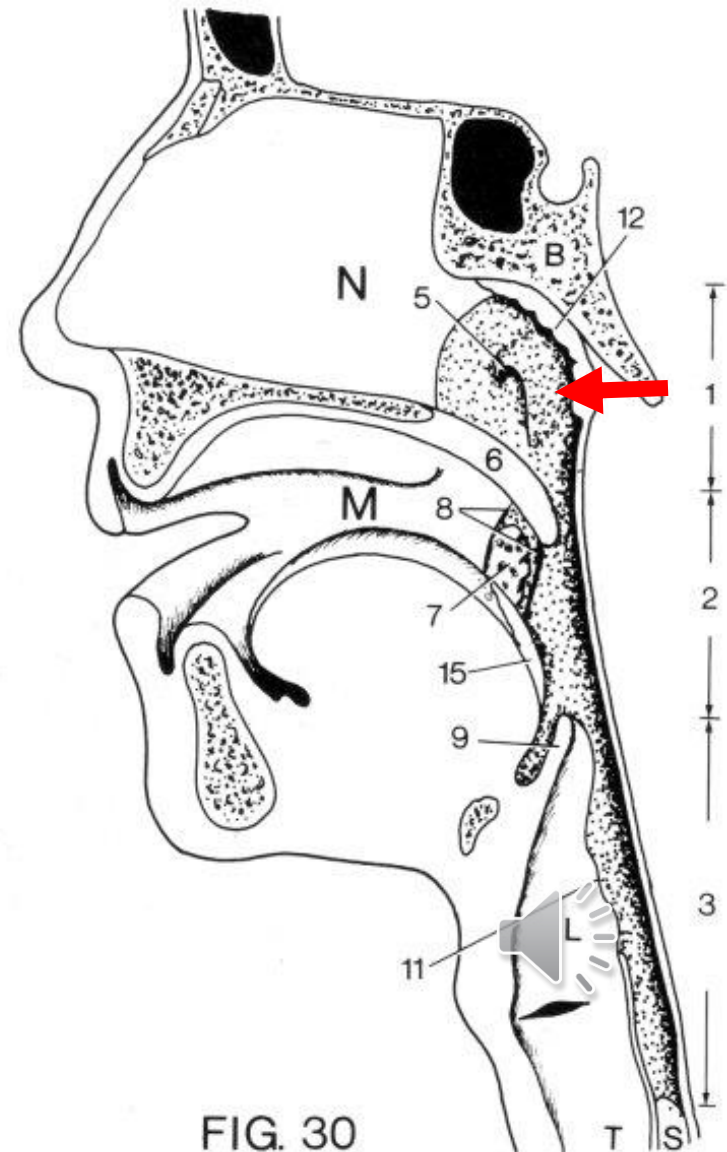

Den lymfatiske svælgring

pharynx

Det lymfatiske væv omkring indgangen til svælget kaldes den lymfatiske svælgring (Waldeyer's svælgring):

- tonsilla lingualis,
- tonsilla palatina,
- tonsilla pharyngealis
- **tonsilla tubaria** ved indgangen til tuba auditoriae

Den lymfatiske svælgring

pharynx

Det lymfatiske væv omkring indgangen til svælget kaldes den lymfatiske svælgring (Waldeyer's svælgring):

- tonsilla lingualis,
- tonsilla palatina,
- tonsilla pharyngealis
- tonsilla tubaria ved indgangen til tuba auditoriae

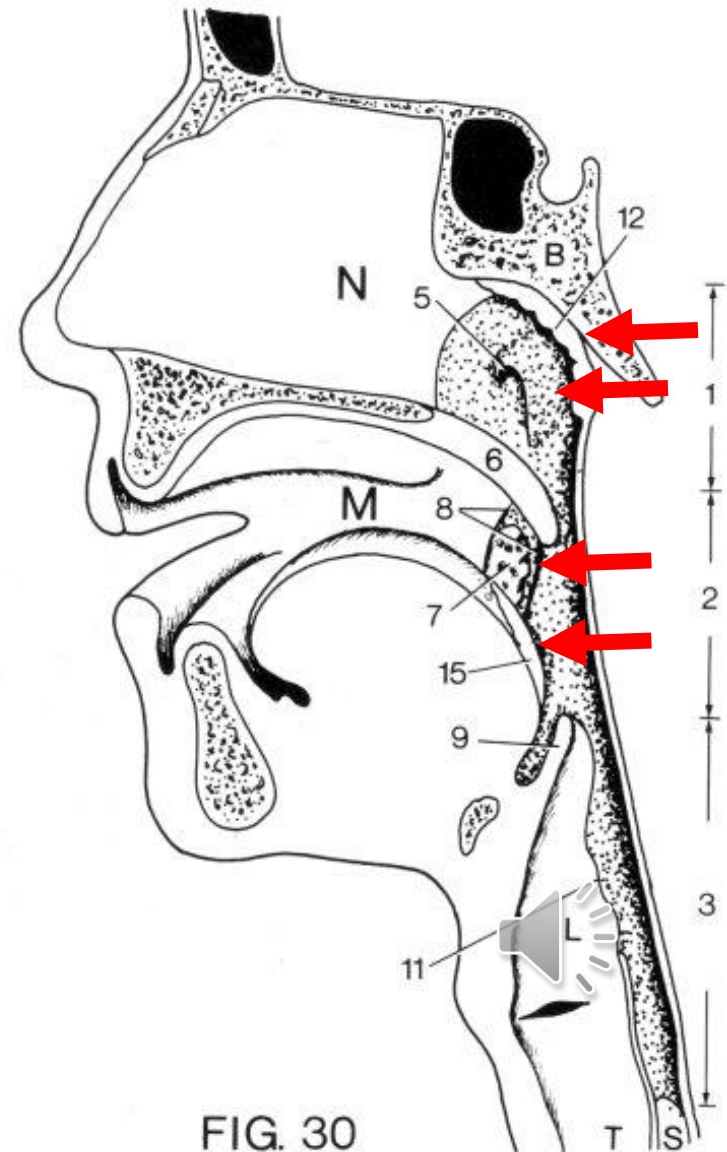

FIG. 30

PARS ORALIS

MUNDSVÆLGET

pharynx

Pars oralis - forvæg

- Radix linguae
- Folliculi linguales
- Isthmus faucium

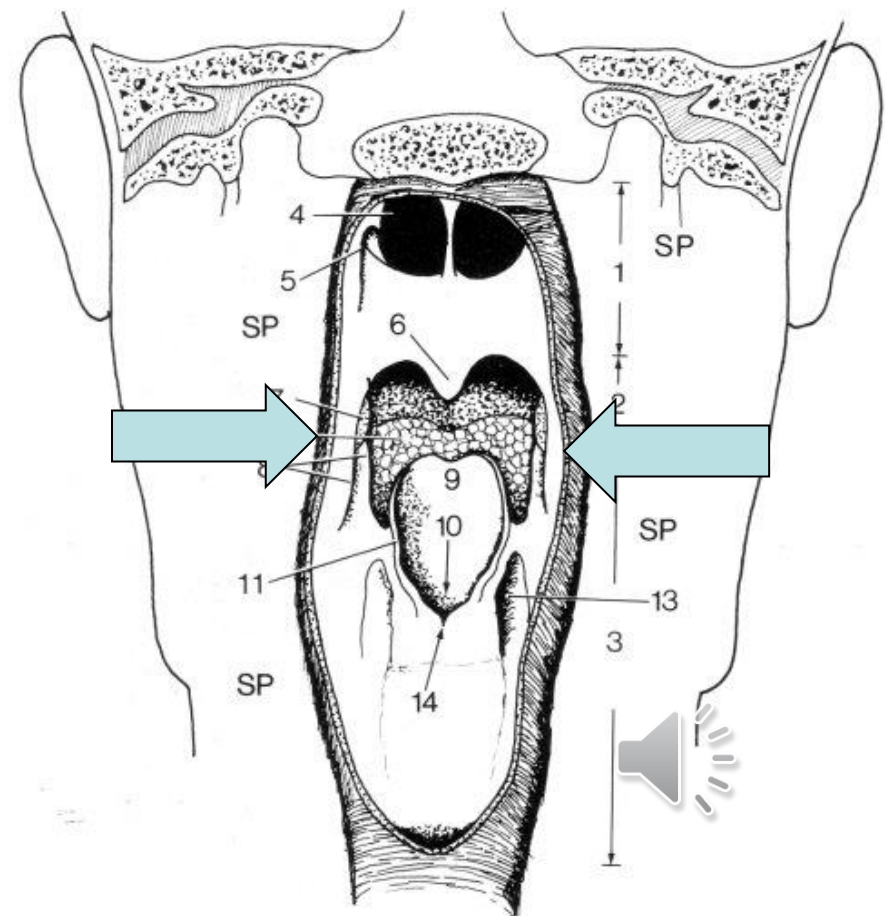
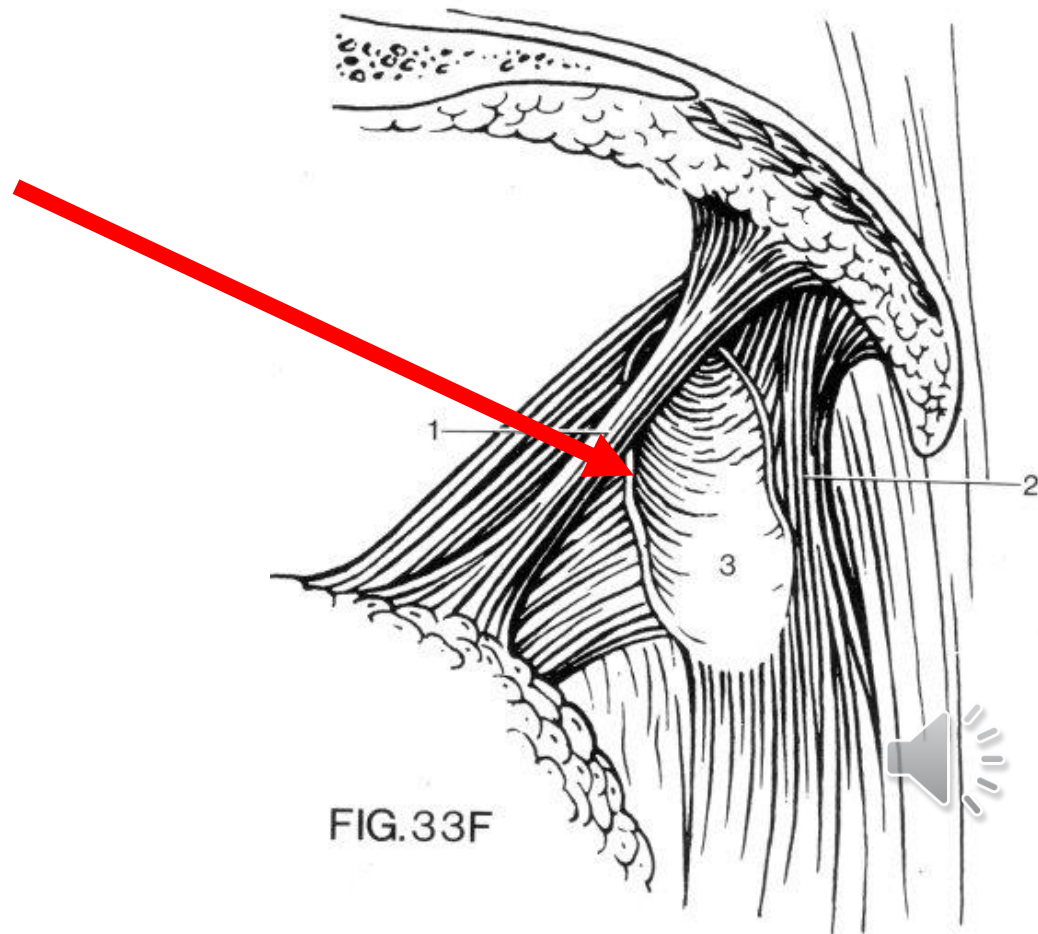

FIG. 29

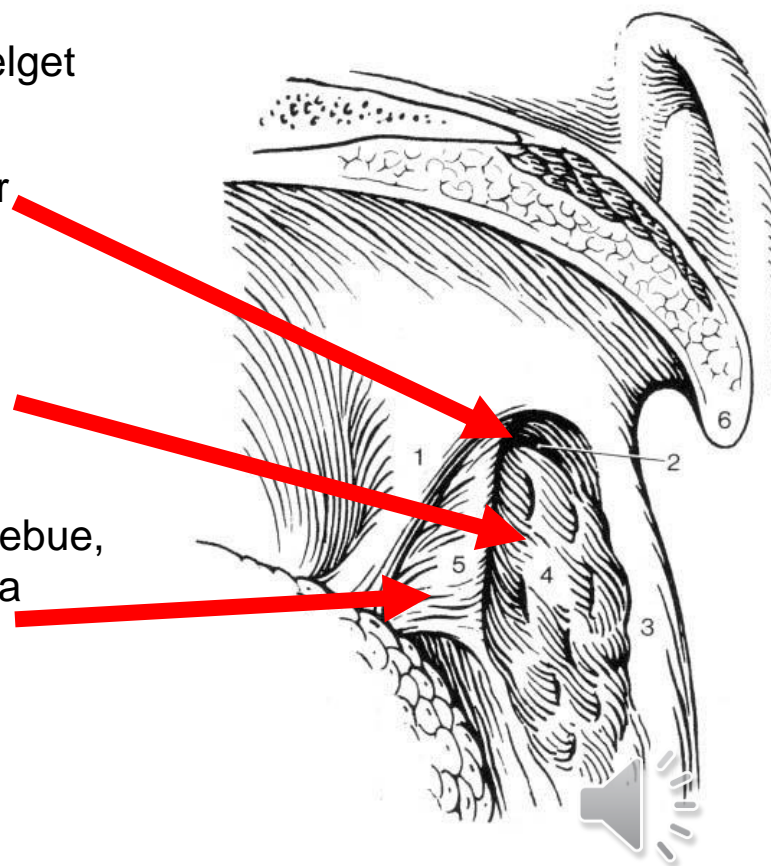
Pars oralis - lateralvæg

- **Fossa tonsillaris** med kapsel

Pars oralis - lateralvæg

- Fossa tonsillaris
- **Tonsilla palatina** i højre side set fra svælget
  - **fossa supratonsillaris** – fordybning over tonsillen
  - **tonsilla palatina** – medialfladen med tonsilkrypter
  - **trekantet slimhindefold** fra forreste ganebue, der dækker forreste del af tonsilla palatina (plica triangularis)

Pars oralis - lateralvæg

- Fossa tonsillaris
- **Tonsilla palatina** horisontalsnit gennem tonsilla palatina og ganebuerne (højre side set oppefra)
  - Indgange til Tonsilkrypter (1)
  - Lymfatiske væv (2)
  - Tonsilkapsel (3)

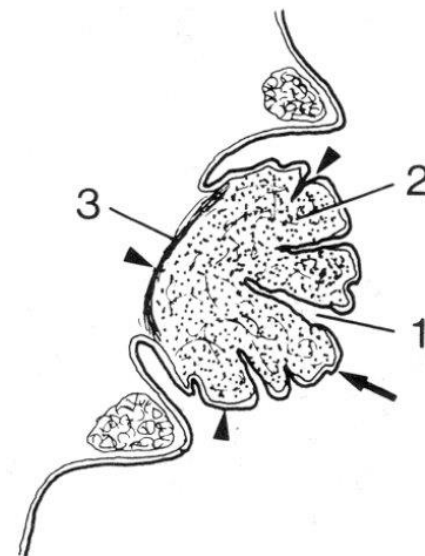

FIG. 33

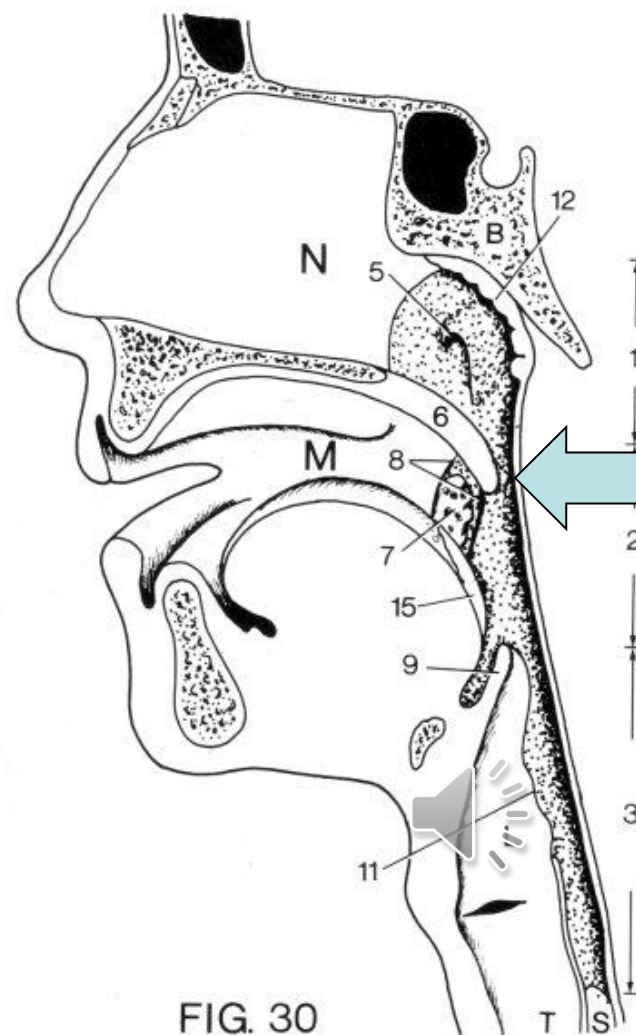

Pars oralis - loft og bagvæg

pharynx

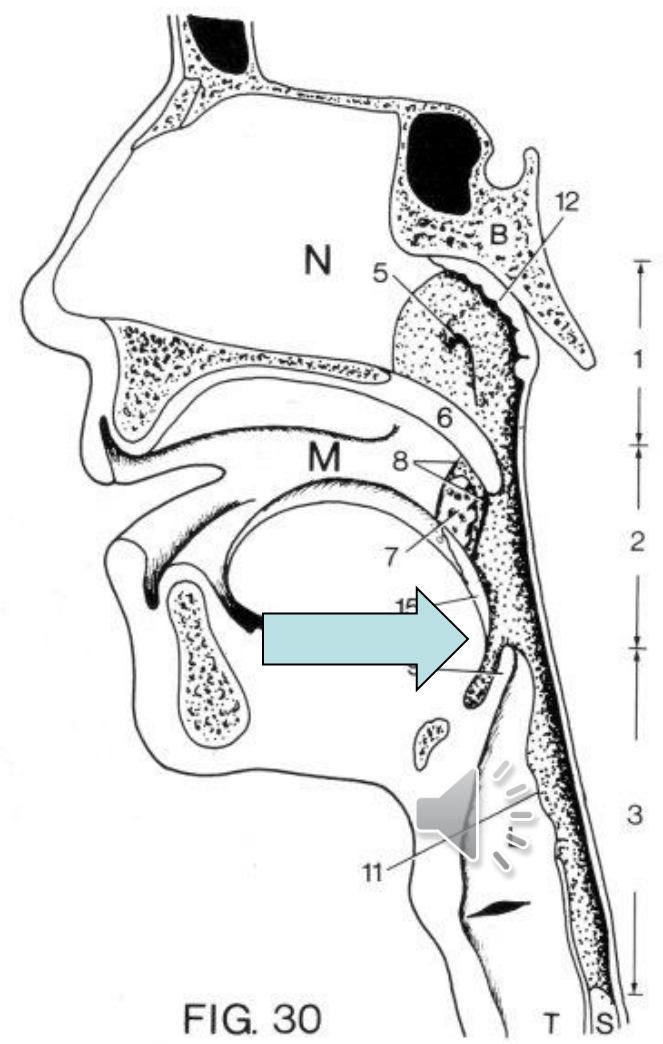
- Loftet
  - sv. t. blød gane lægger sig mod bagvæg og lukker isthmus pharyngonasale
- Bagvæg
  - glat uden relief

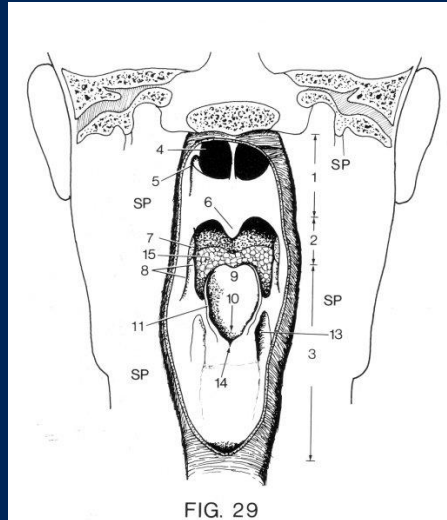

pharynx

Pars oralis - nedre grænse

- Nedre grænse
  - Ved overkant af epiglottis

PARS LARYNGEA STRUBESVÆLGET

Strubesvælget - forvæg

pharynx

- larynx

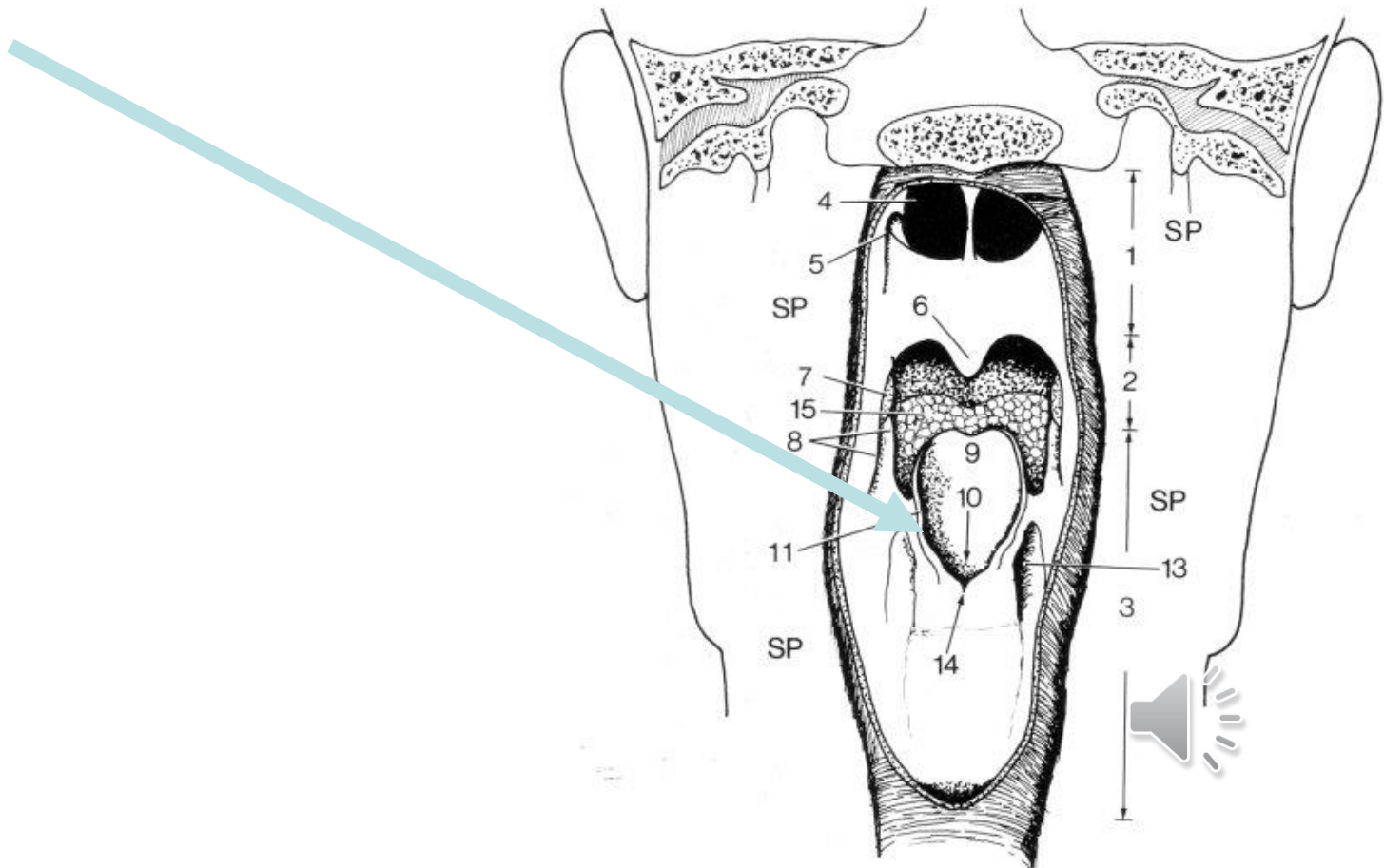

FIG. 29

Pars laryngea - forvæg

- Epiglottis
  - strubelåget
- Aditus laryngis
  - larynx åbning
- Plica aryepiglottica
  - slimhindefold
- Incisura interarytaenoidea
  - indkærvning

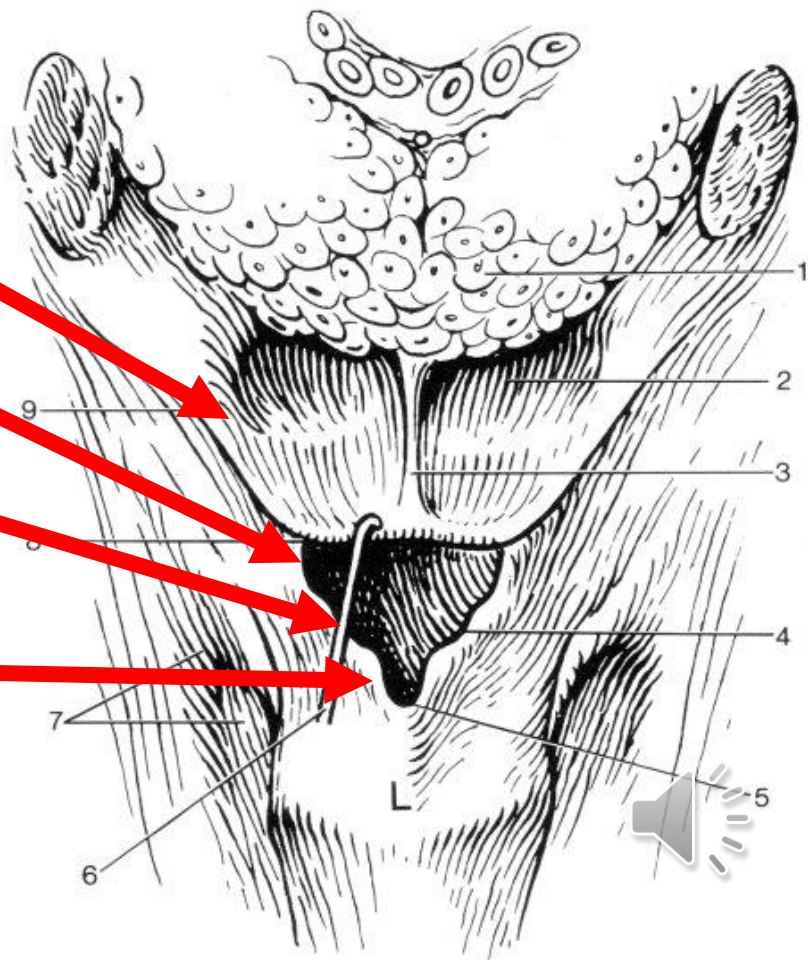

FIG.33G

Pars laryngea- sidevæg

- Fure i slimhinde (fure) (recessus piriformis)

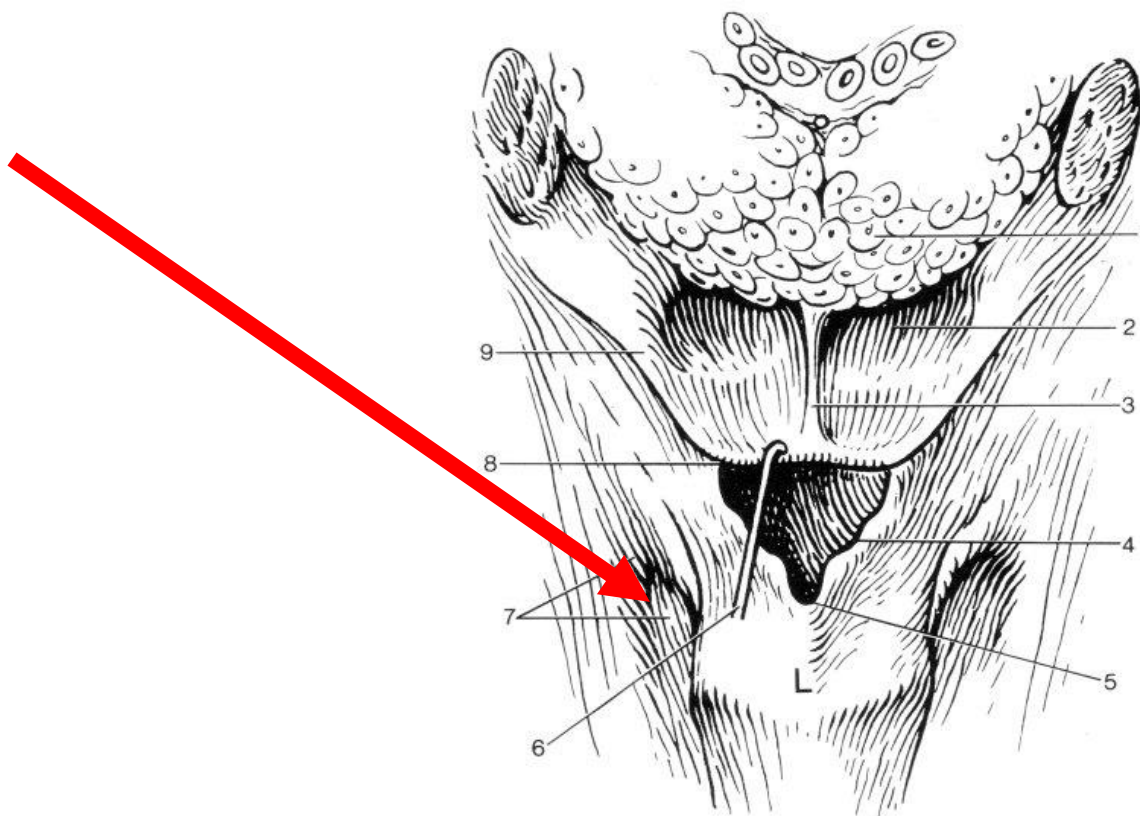
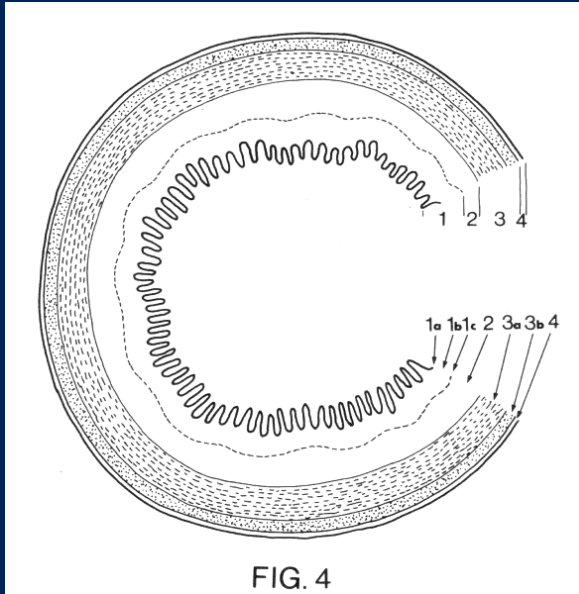

FIG.33G

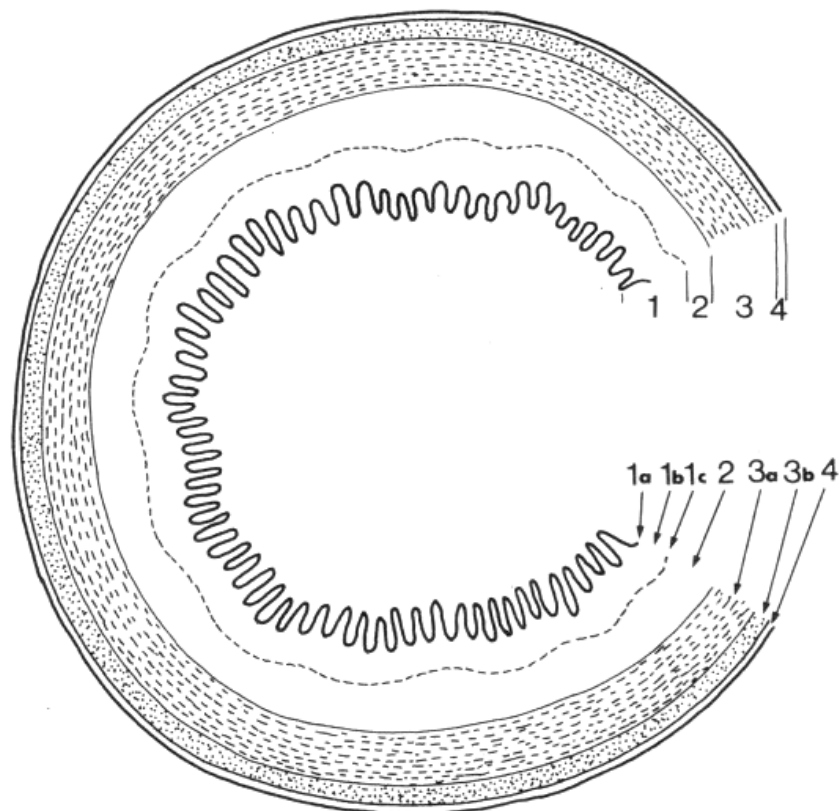

LAG I SVÆLGET

SVÆLGVÆGGENS LAG

- Simhinden
- Underslimhinden
- Muskelkapper
- Afsluttende lag

SVÆLGVÆGGENS LAG

- Tunica mucosa
- Tela submucosa
- Tunica muscularis
- Adventitia

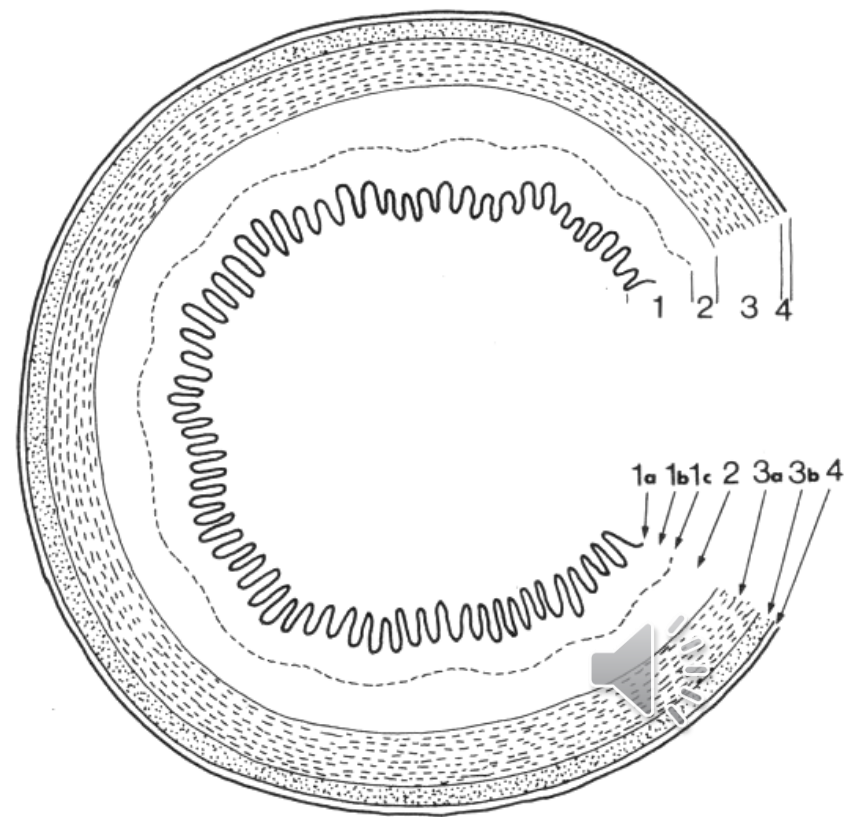

FIG. 4

pharynx

SLIMHINDEN

Tunica mucosa

- Lamina epithelialis
- Lamina propria
- (lamina musc. mucosae mangler i svælget)

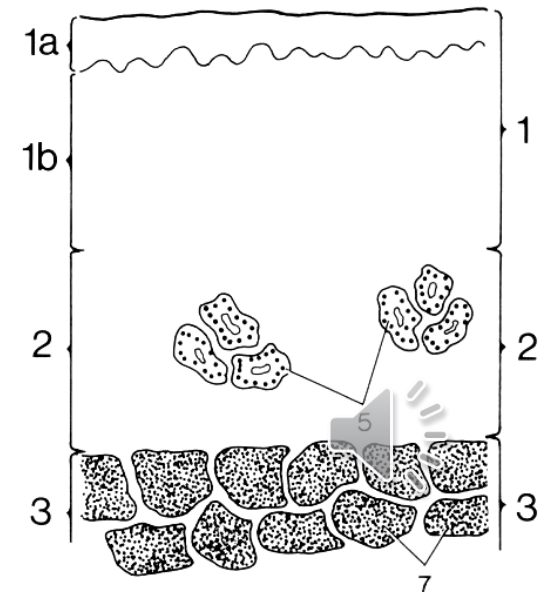

FIG. 6

SLIMHINDEN

Tunica mucosa

- Lamina epithelialis
  - Flerradet enlaget prismatisk luftvejsepitel med kinocilier og bægerceller i *næsesvælget*
  - Flerlaget pladeepitel uden forhorning i *mund- og strubesvælget*

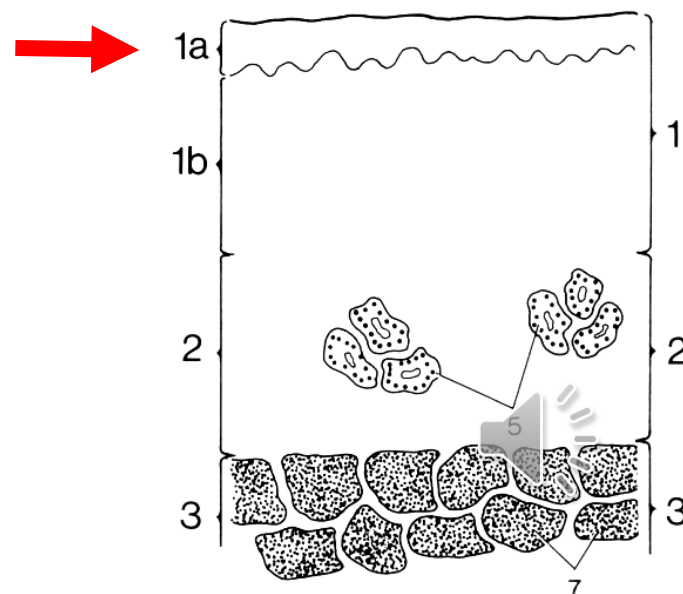

FIG. 6

SLIMHINDEN

Tunica mucosa

- Lamina propria
  - fibrillært kollagent fast bindevæv
  - med mange elastiske fibriller

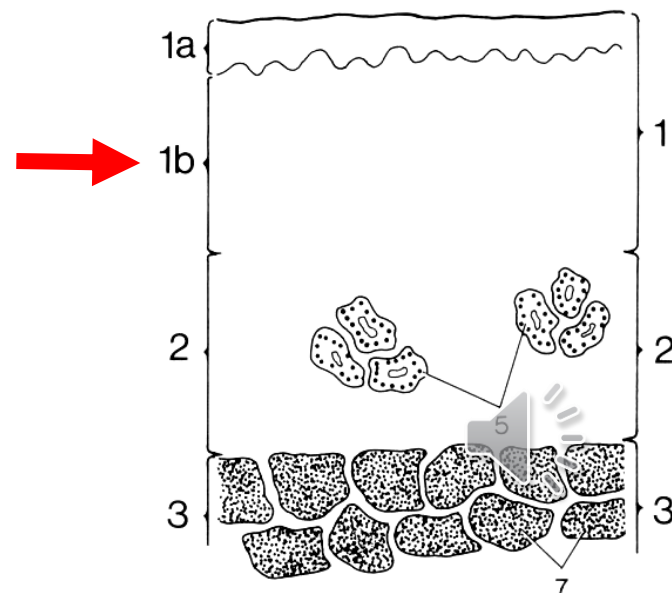

FIG. 6

UNDRSLIMHINDEN

Tela submucosa

- kirtler og lymfatisk væv
- mange elastiske fibriller
- slimhinden bundet fast til underlaget (undtaget omkring aditus laryngis, hvor binding er meget løs)

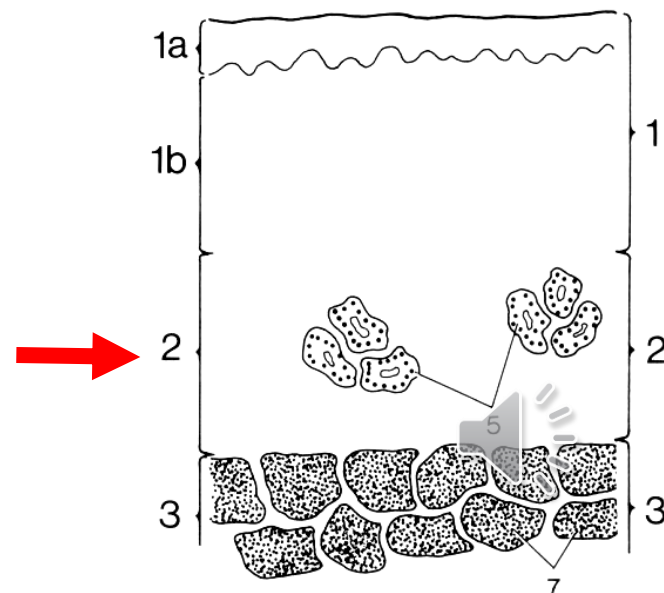

FIG. 6

MUSKELKAPPEN

pharynx

Tunica muscularis (tværstribet)

Musklerne inddeles i snøremuskler

- m. constrictores pharyngis
(sv. t. stratum circulare i tarmene)
- m. levatores pharyngis
(sv. t. stratum longitudinale i tarmene)

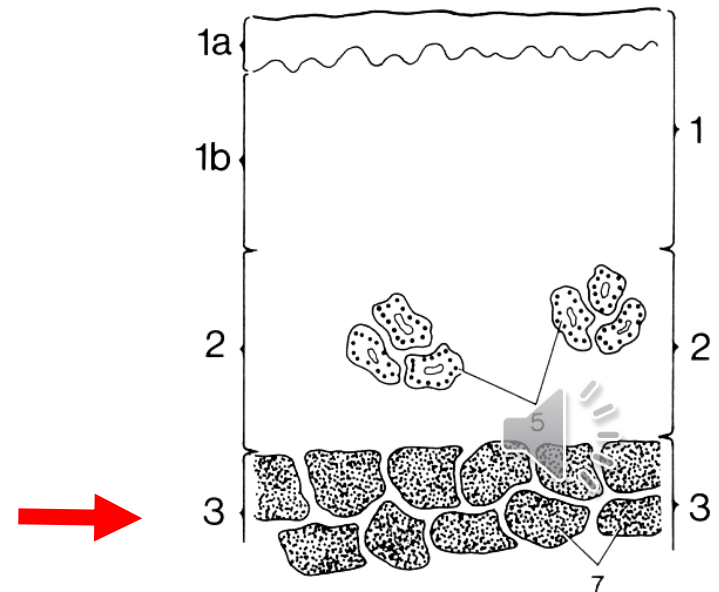
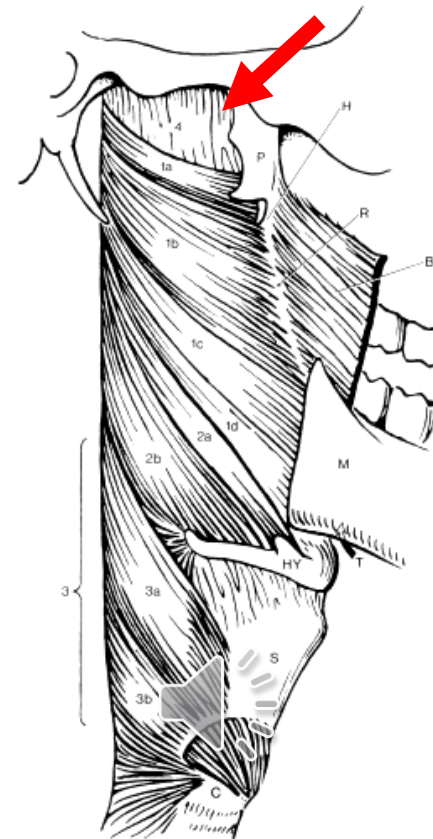

FIG. 6

MUSKELKAPPEN - mangler for oven

- fascia pharyngobasilaris
  - Binde vævsmembran nærmest craniet
  - Er muskelfri
  - Binder svælg til basis cranii

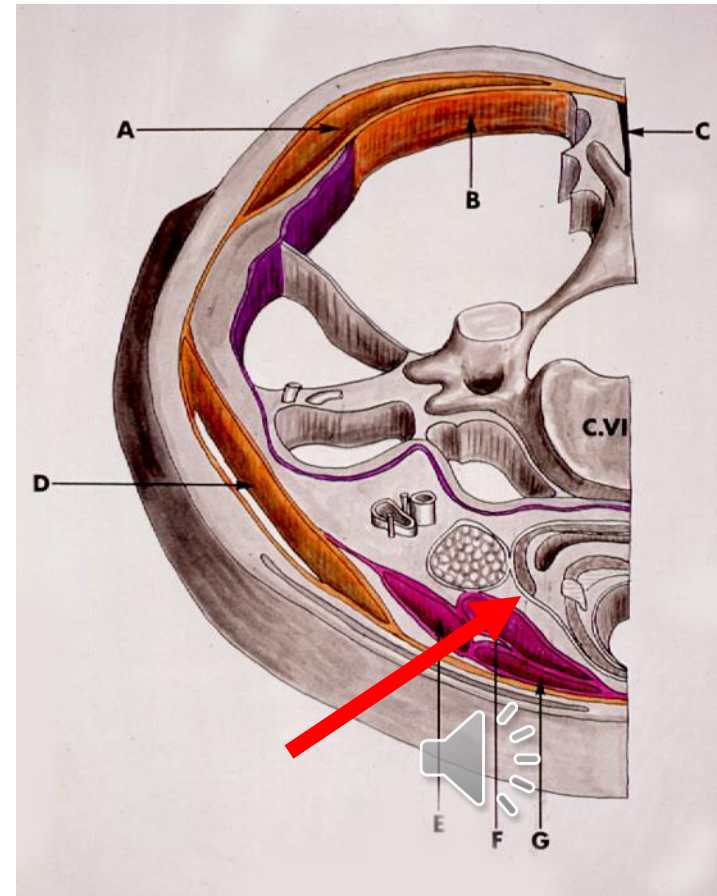

DET AFSLUTTENDE LAG

Adventitia

pharynx

- Adventitia er løst bindevæv der danner svælgets yderste lag
- Indgår i halsens bindevæv – en visceralfascie - omkring viscera i spatium viscerale

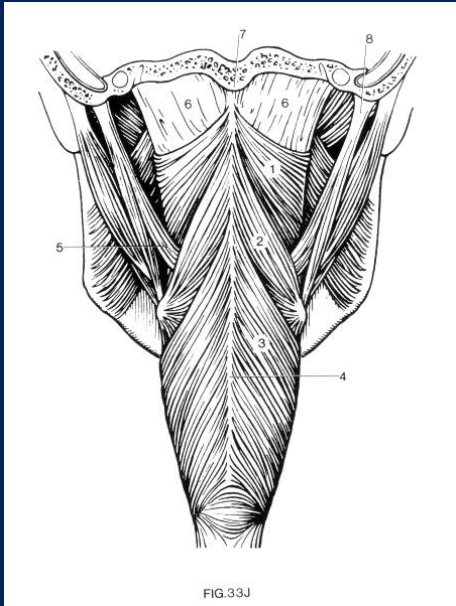

FIG.33J

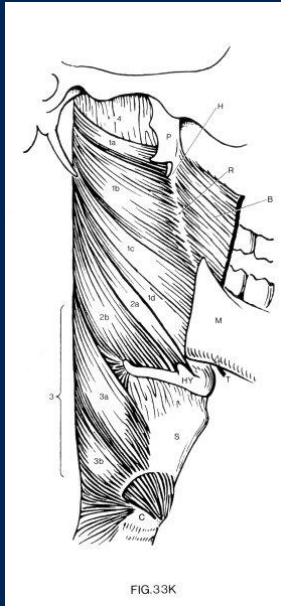

FIG.33K

SVÆLG MUSKLER

SVÆLG MUSKLER

Løftemuskler

- m. levatores pharyngis
- svarer til stratum longitudinale

Snøremuskler

- m. constrictores pharyngis
- svarer til stratum circulare

De tre snøremuskler minder om tre kræmmerhuse, med hul i bunden, der er stukket ind i hinanden...

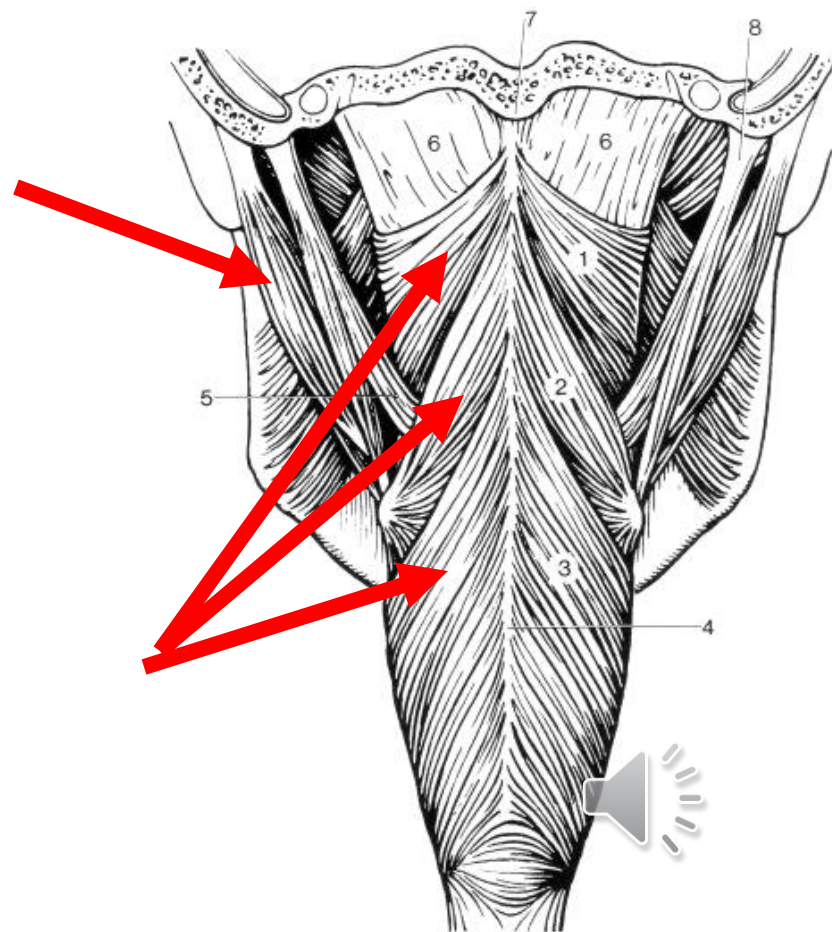
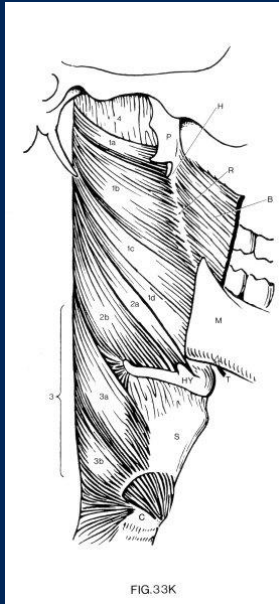
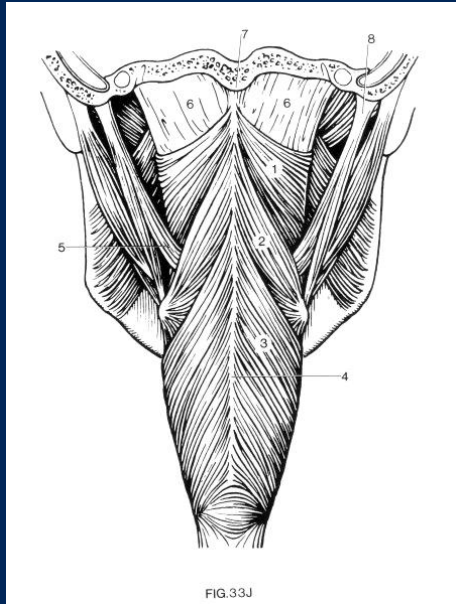

FIG.33J

SVÆLGETS SNØREMUSKLER

SVÆLG MUSKLER

pharynx

Snøremusklerne mødes bagtil

- i **raphe pharyngis**
- raphen hæfter på os occipitale

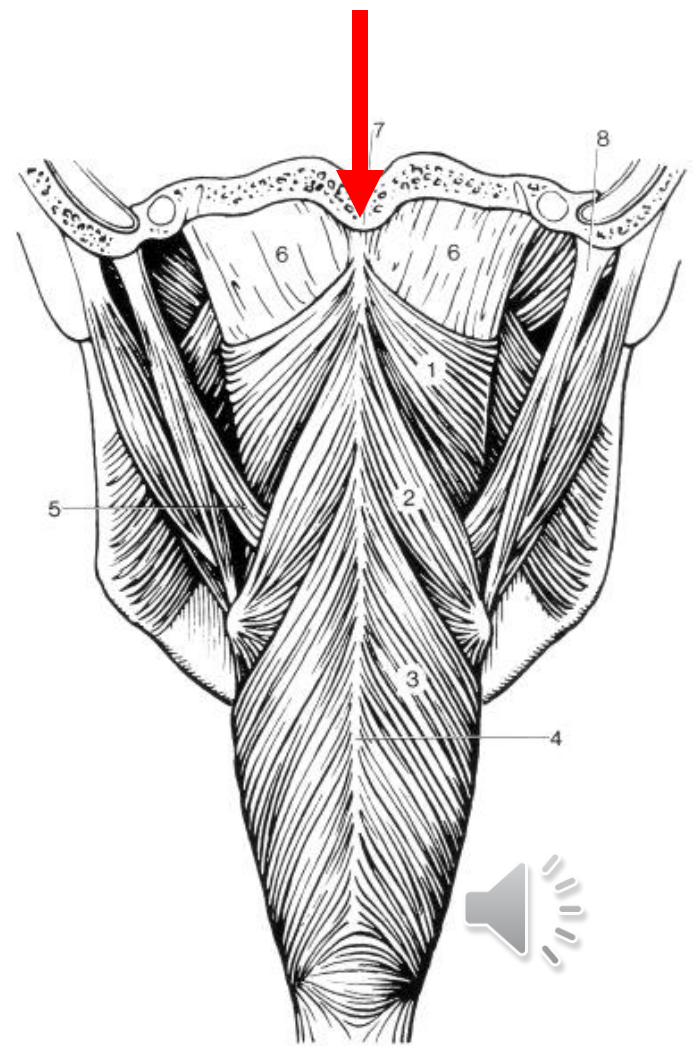
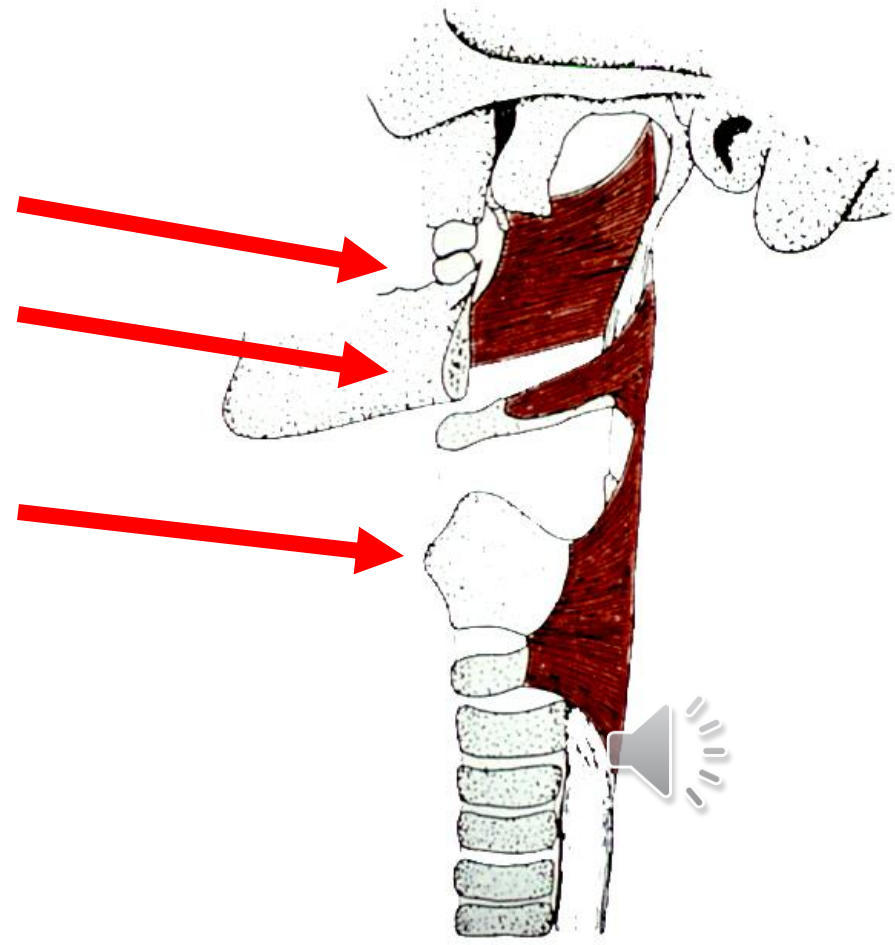

FIG.33J

pharynx

mm. constrictores pharyngis

- superior
- medius
- inferior

m. constrictor pharyngis inferior

- udspringer fra larynxbrusken
  - skjold og ringbrusk
- tilhæfter raphe pharyngis bagtil

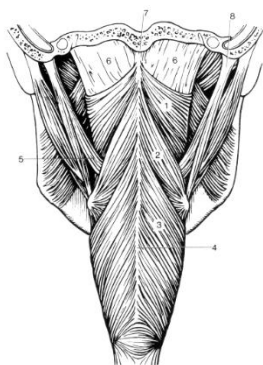
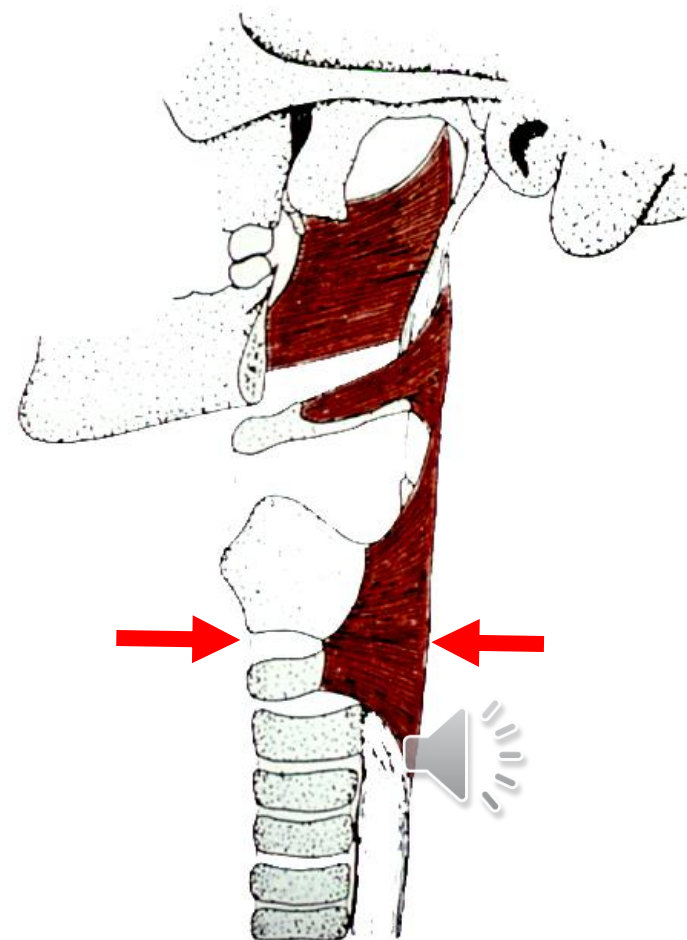

FIG. 33J

m. constrictor pharyngis medius

pharynx

- udspringer fra os hyoideum
- tilhæfter raphe pharyngis bagtil

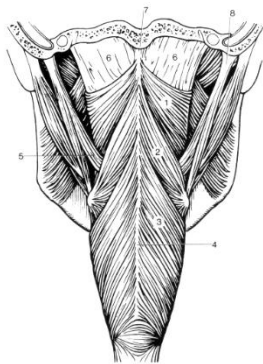
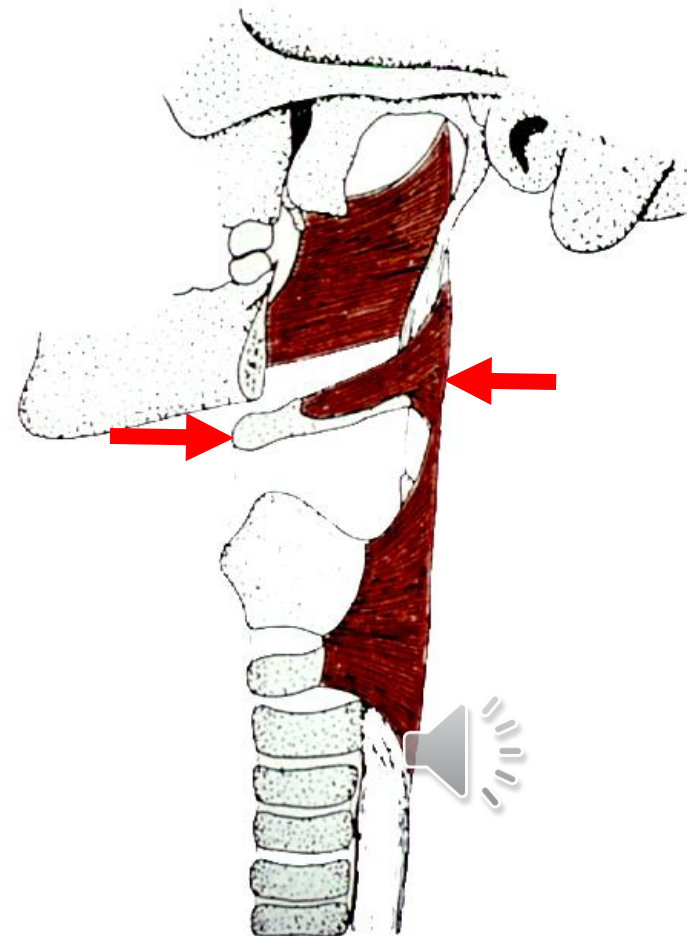

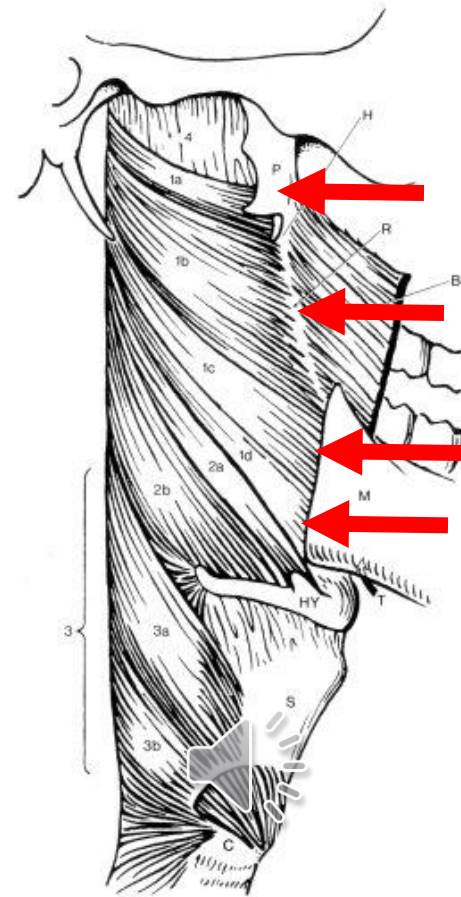
FIG. 33J

m. constrictor pharyngis superior

pharynx

Den øverste af svælgets snøremuskler består af **fire** muskelafsnit

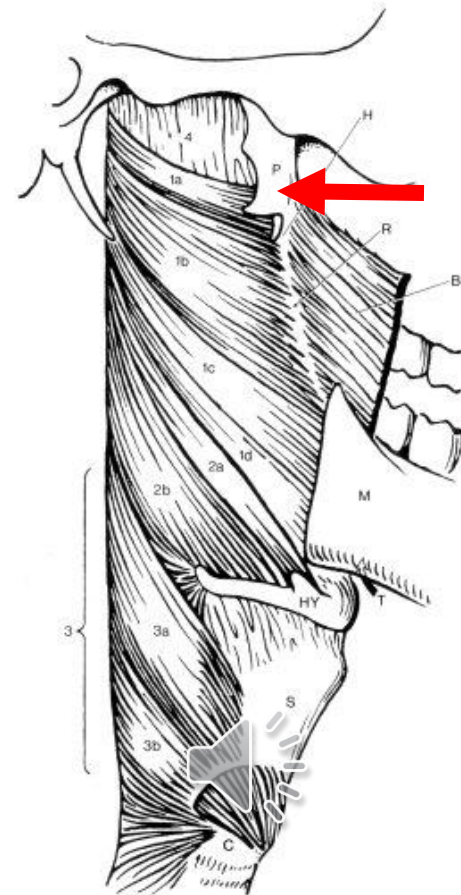

m. constrictor pharyngis superior

pharynx

Den øverste af svælgets snøremuskler består af fire muskelafsnit, der udspringer fra:

- **lamina medialis processus pterygoideus**
pars pterygopharyngea

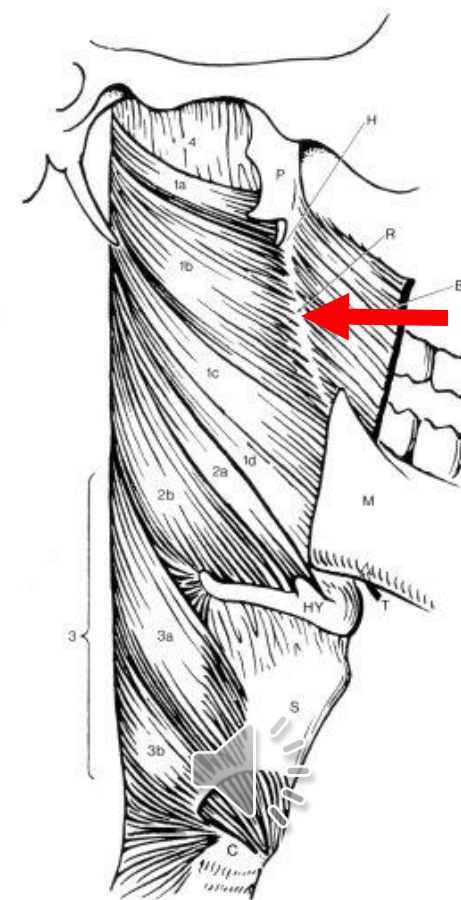

pharynx

m. constrictor pharyngis superior

Den øverste af svælgets snøremuskler består af fire muskelafsnit, der udspringer fra:

- lamina medialis processus pterygoideus
- **raphe pterygomandibularis**
pars buccopharyngea

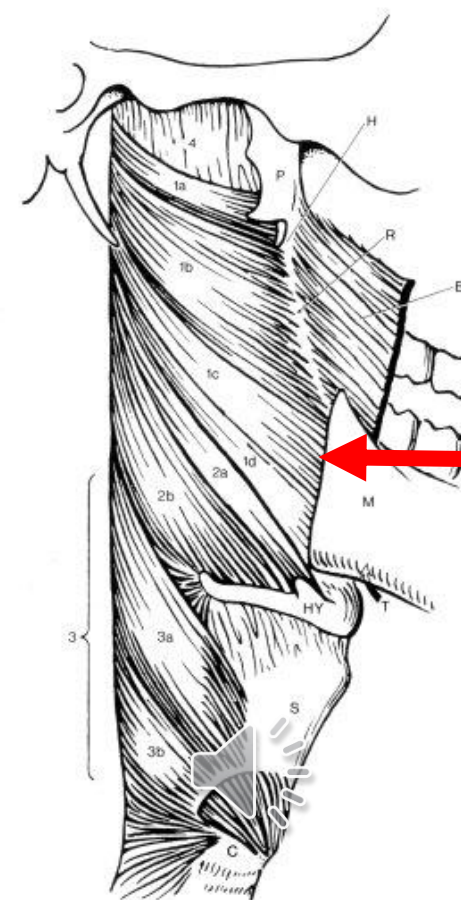
pharynx

m. constrictor pharyngis superior

Den øverste af svælgets snøremuskler består af fire muskelafsnit, der udspringer fra:

- lamina medialis processus pterygoideus
- raphe pterygomandibularis
- **mandiblen**

pars mylopharyngea

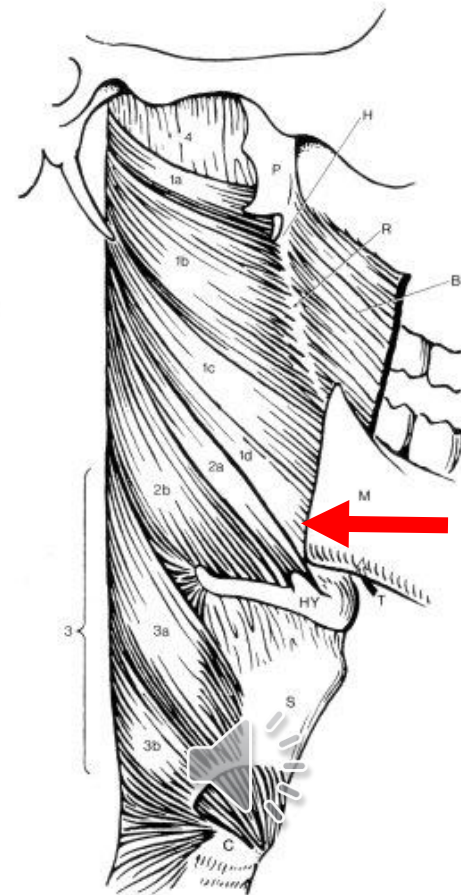
m. constrictor pharyngis superior

pharynx

Den øverste af svælgets snøremuskler består af fire muskelafsnit, der udspringer fra:

- lamina medialis processus pterygoideus
- raphe pterygomandibularis
- mandiblen
- **Tungen**

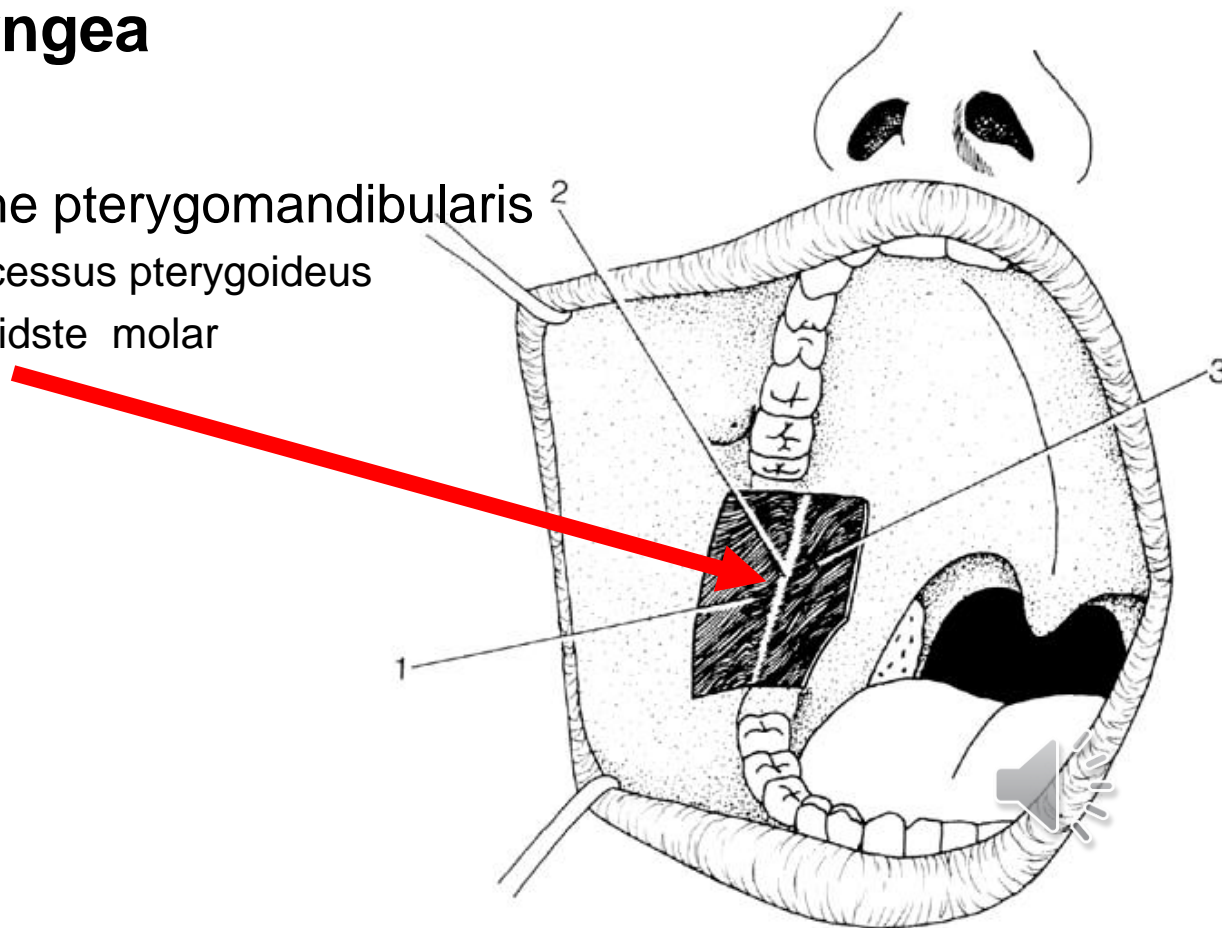
pars glossopharyngea

m. constrictor pharyngis superior

pars buccopharyngea

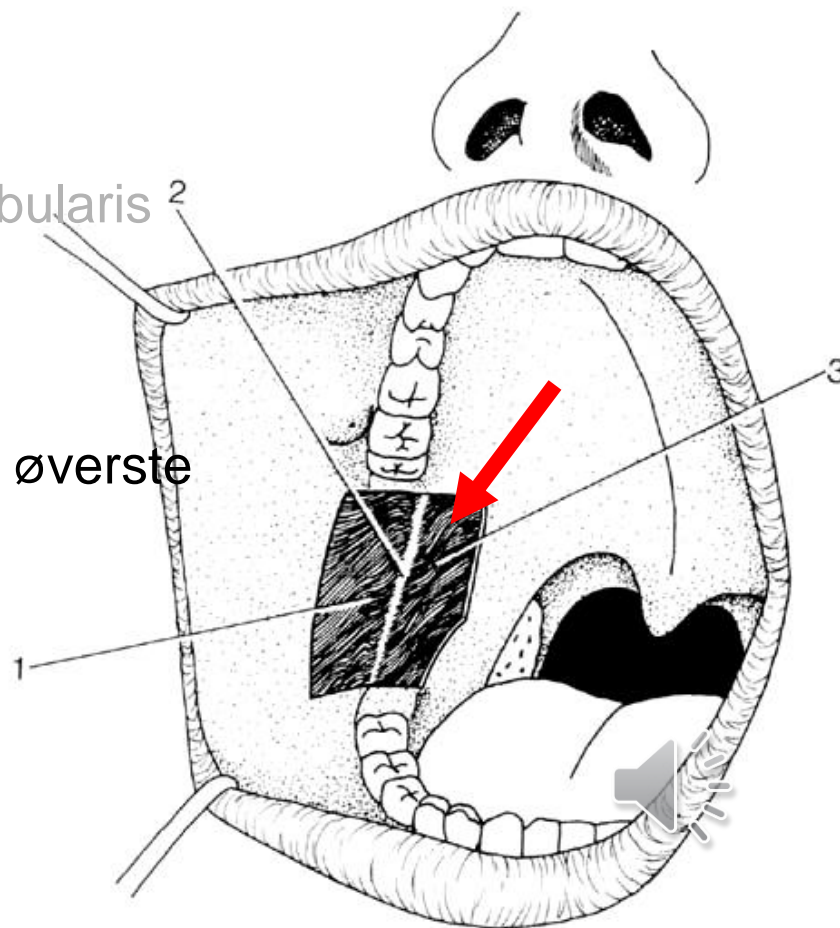
- udspringer fra raphe pterygomandibularis
  - raphen går fra processus pterygoideus
  - til mandibula bag sidste molar

m. constrictor pharyngis superior

pars buccopharyngea

- udspringer fra raphe pterygomandibularis
  - raphen går fra processus pterygoideus
  - til mandibula bag sidste molar
- *pars buccopharyngea* er del af den øverste snøremuskel

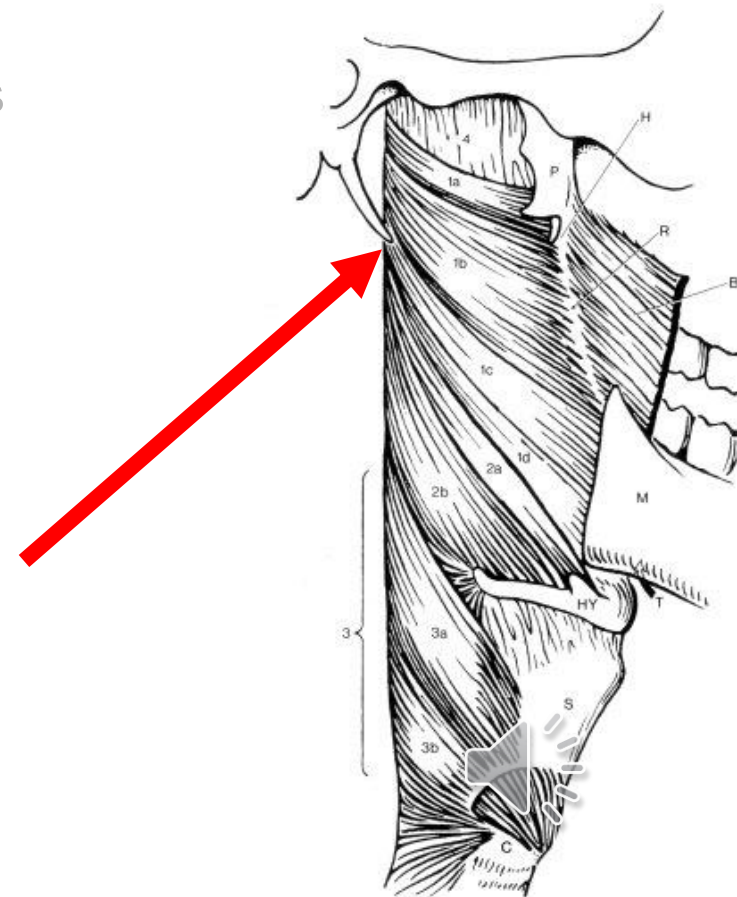

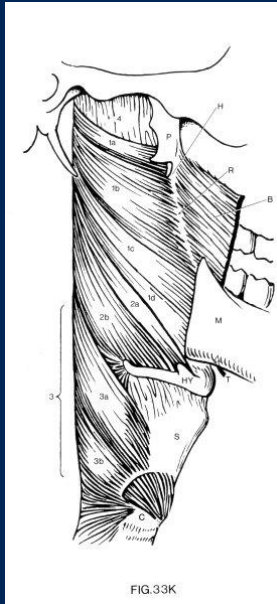
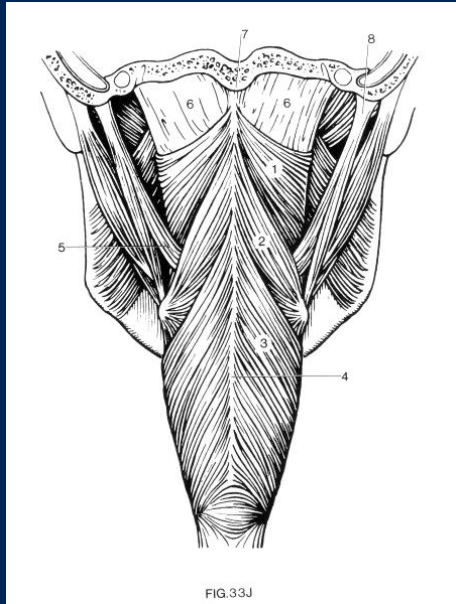
pharynx

m. constrictor pharyngis superior

pars buccopharyngea

- udspringer fra raphe pterygomandibularis
  - raphen går fra processus pterygoideus
  - til mandibula bag sidste molar
- tilhæfter raphe pharyngis bagtil

SVÆLGETS LØFTEMUSKLER

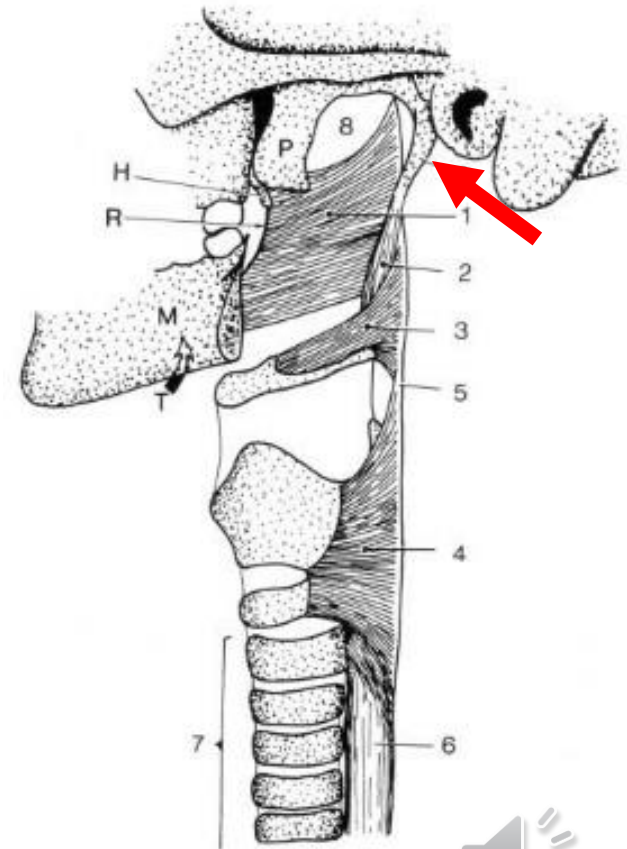

m. levatores pharyngis

pharynx

m. stylopharyngeus

- udspringer fra processus styloideus

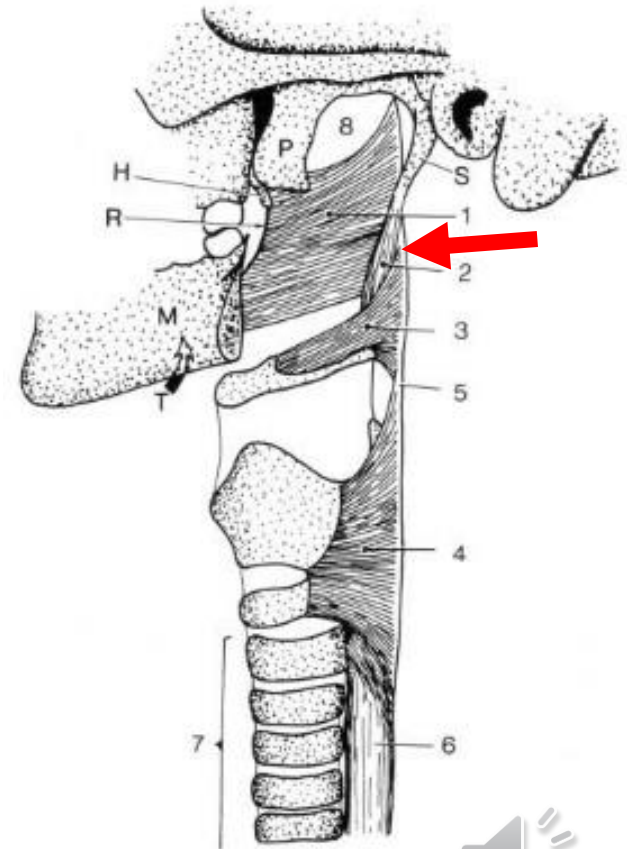

m. levatores pharyngis

pharynx

m. stylopharyngeus

- udspringer fra processus styloideus
- den forlader spatium lateropharyngeum
- ...

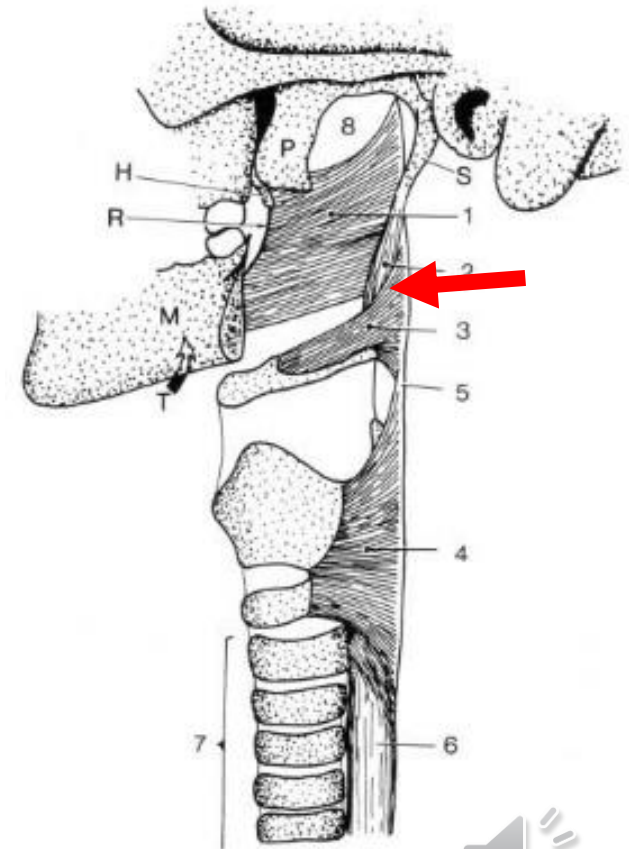

m. levatores pharyngis

pharynx

m. stylopharyngeus

- udspringer fra processus styloideus
- den forlader spatium lateropharyngeum
- går gennem spalten mellem den øverste og mellemste snøremuskel

m. levatores pharyngis

m. stylopharyngeus

- udspringer fra processus styloideus
- den forlader spatium lateropharyngeum
- går gennem spalten mellem mellem de øverste og mellemste snøremuskler

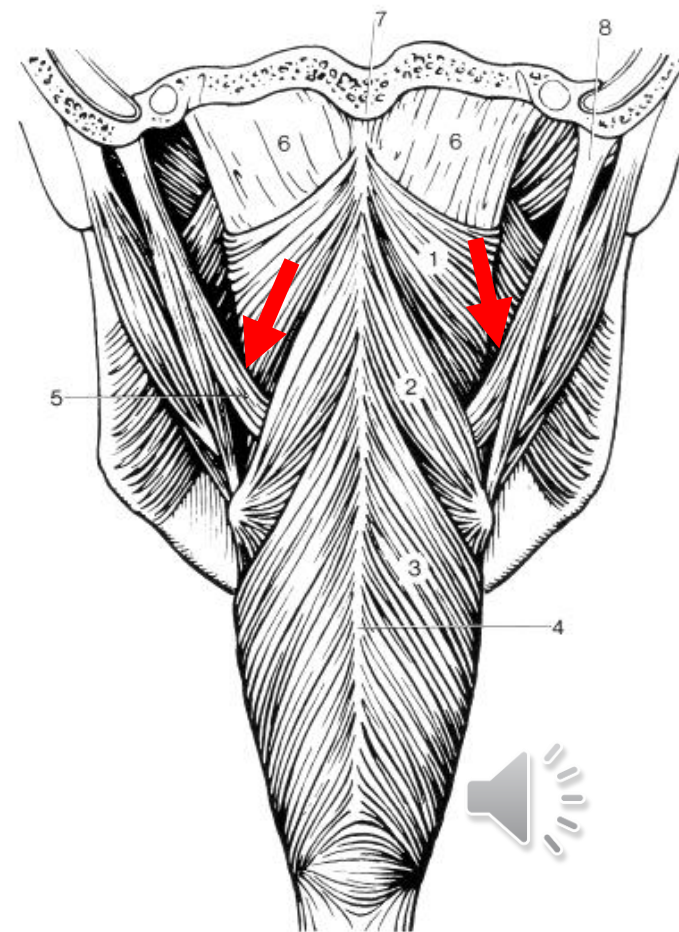

FIG.33J

m. levatores pharyngis

m. stylopharyngeus

- udspringer fra processus styloideus
- den forlader spatium lateropharyngeum
- går gennem spalten mellem mellem de øverste og mellemste snøremuskler
- tilhæfter svælgvæggens inderside

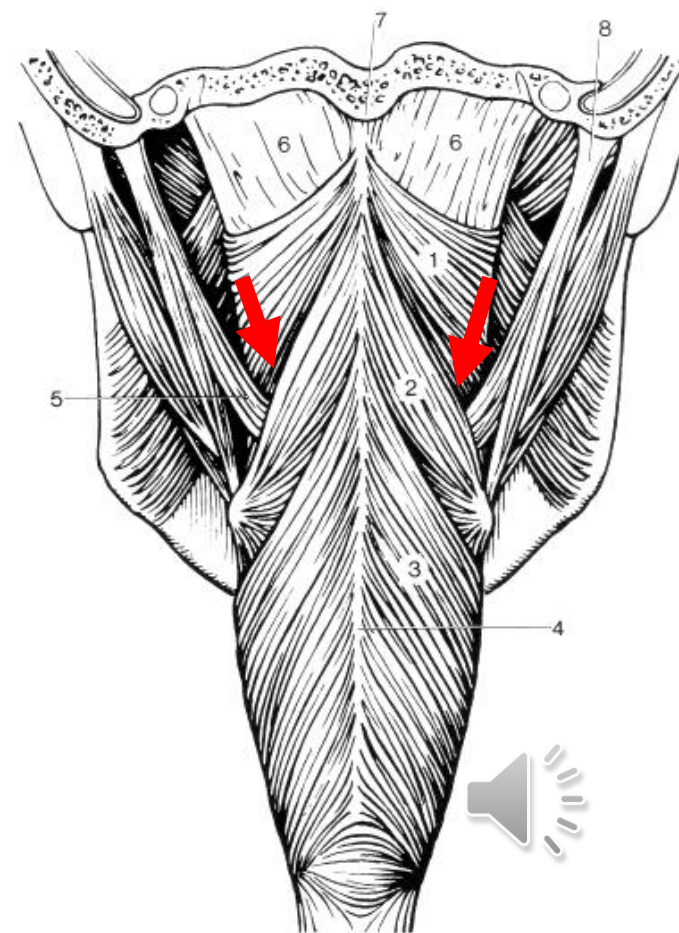
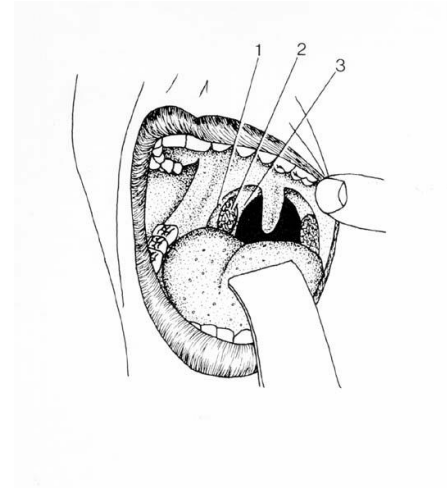

FIG.33J

m. levatores pharyngis

m. palatopharyngeus

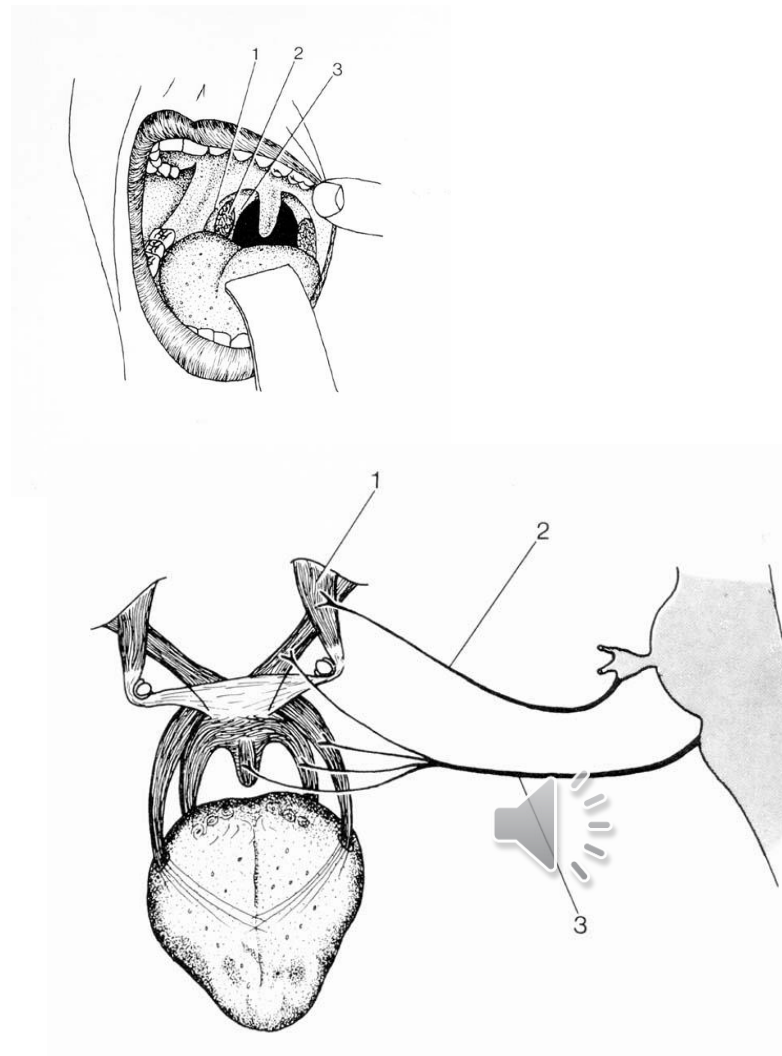
- ligger i bageste ganebue

m. levatores pharyngis

m. palatopharyngeus

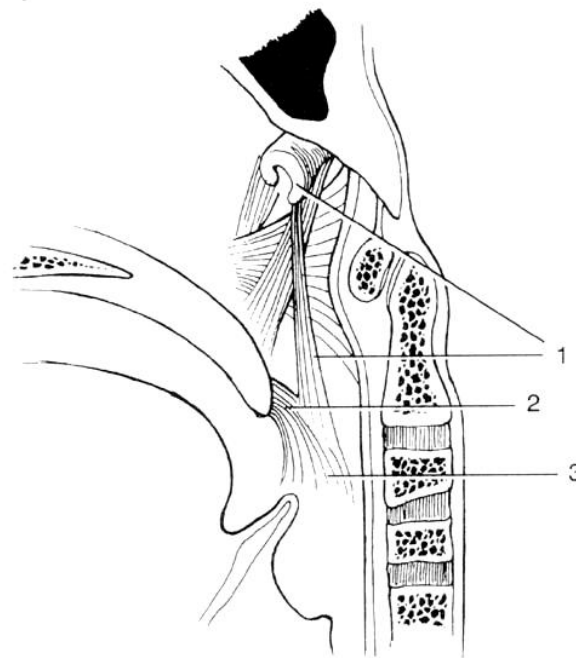
- ligger i bageste ganebue
- udspringer fra den bløde gane

m. levatores pharyngis

m. palatopharyngeus

- ligger i bageste ganebue
- udspringer fra den bløde gane
- OG udspringer også fra tuba auditoriae (m. salpingopharyngeus)

pharynx

m. levatores pharyngis

m. palatopharyngeus

- ligger i bageste ganebue
- udspringer fra den bløde gane
- OG udspringer også fra tuba auditivae (m. salpingopharyngeus)
- tilhæfter i svælgvæggen

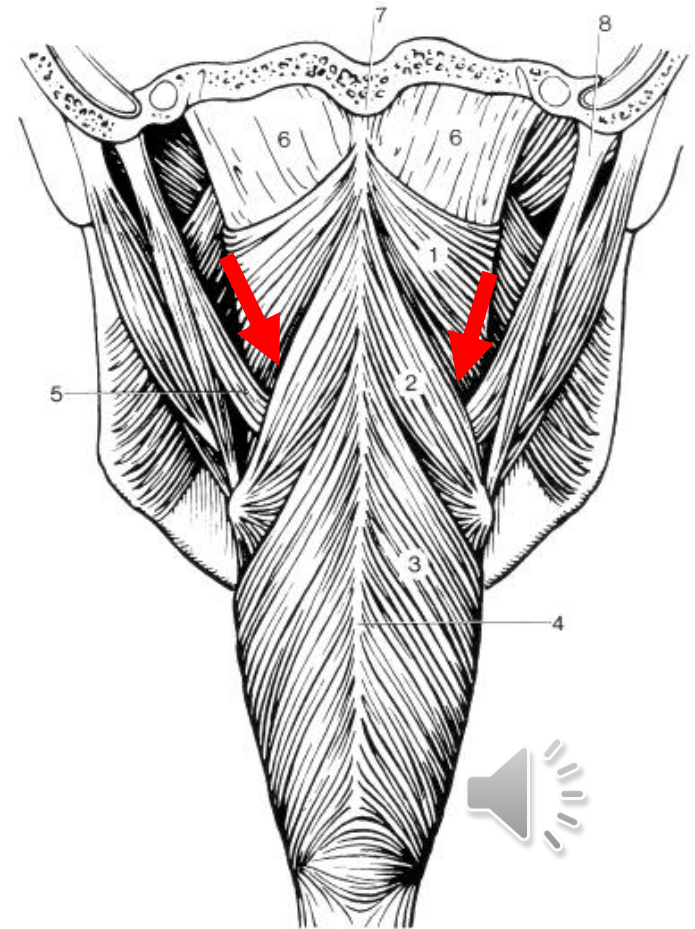

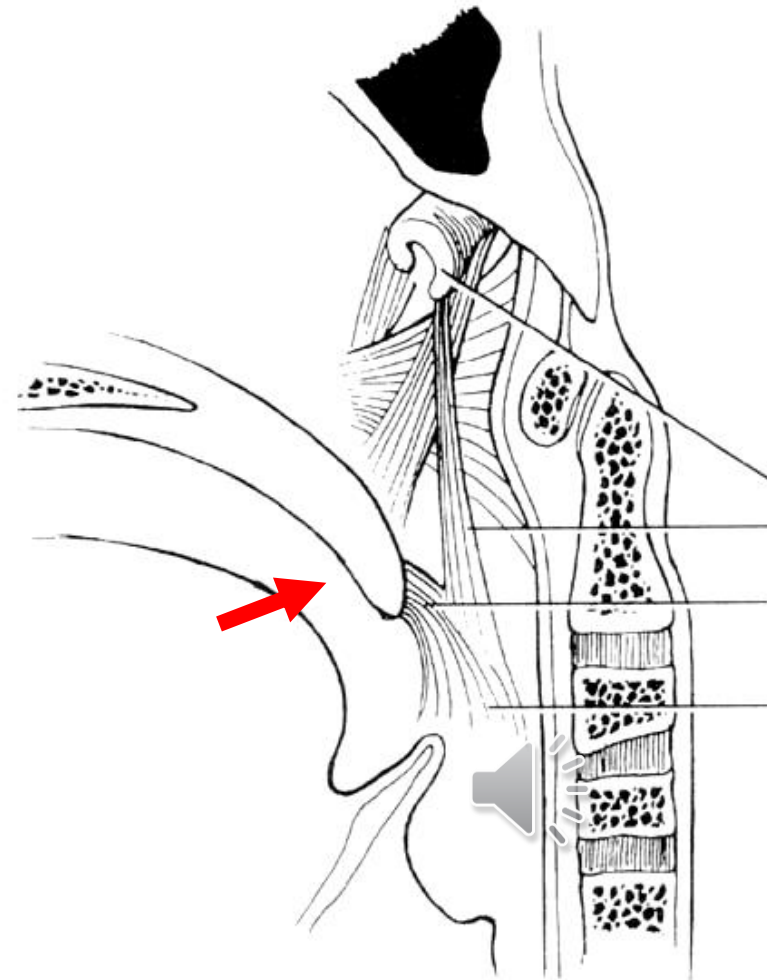
FIG.33J

m. levatores pharyngis

pharynx

m. palatopharyngeus

- udspringer fra den bløde gane

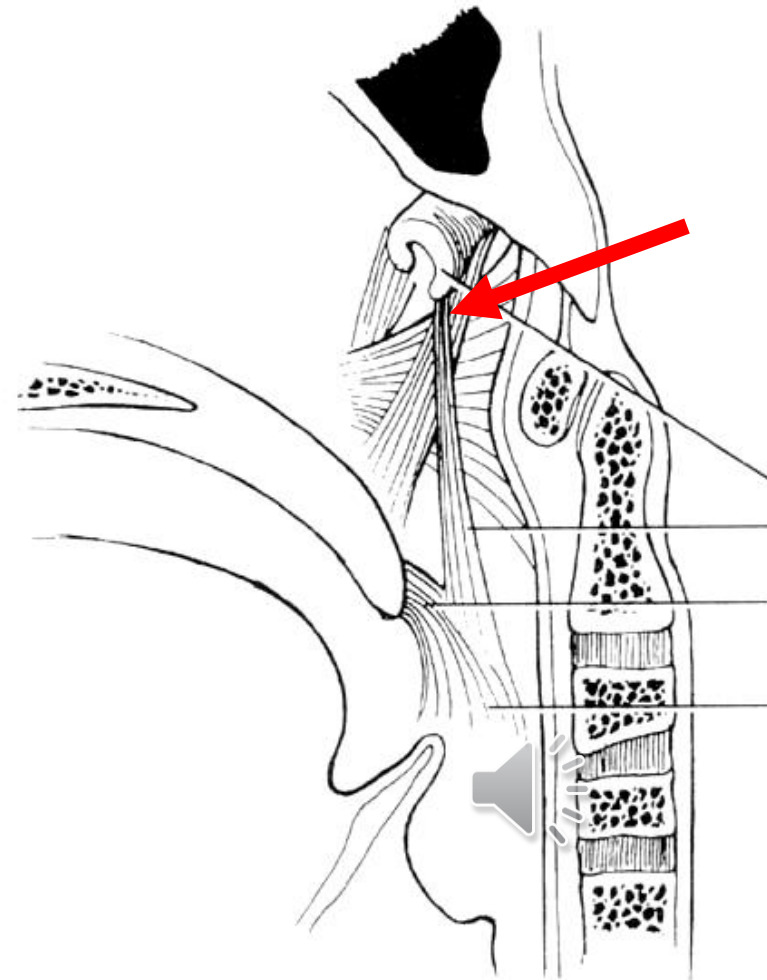

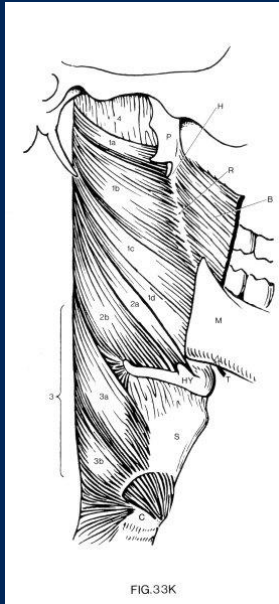
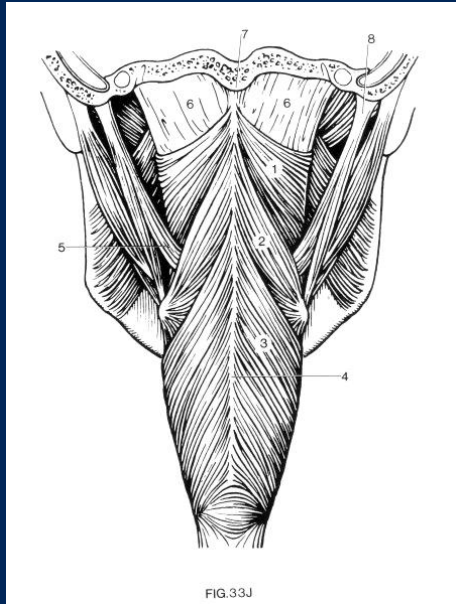
m. levatores pharyngis

pharynx

m. palatopharyngeus

- udspringer fra den bløde gane
- og en del udspringer fra tuba auditoriae (m. salpingopharyngeus)

SVÆLGET IØVRIGT

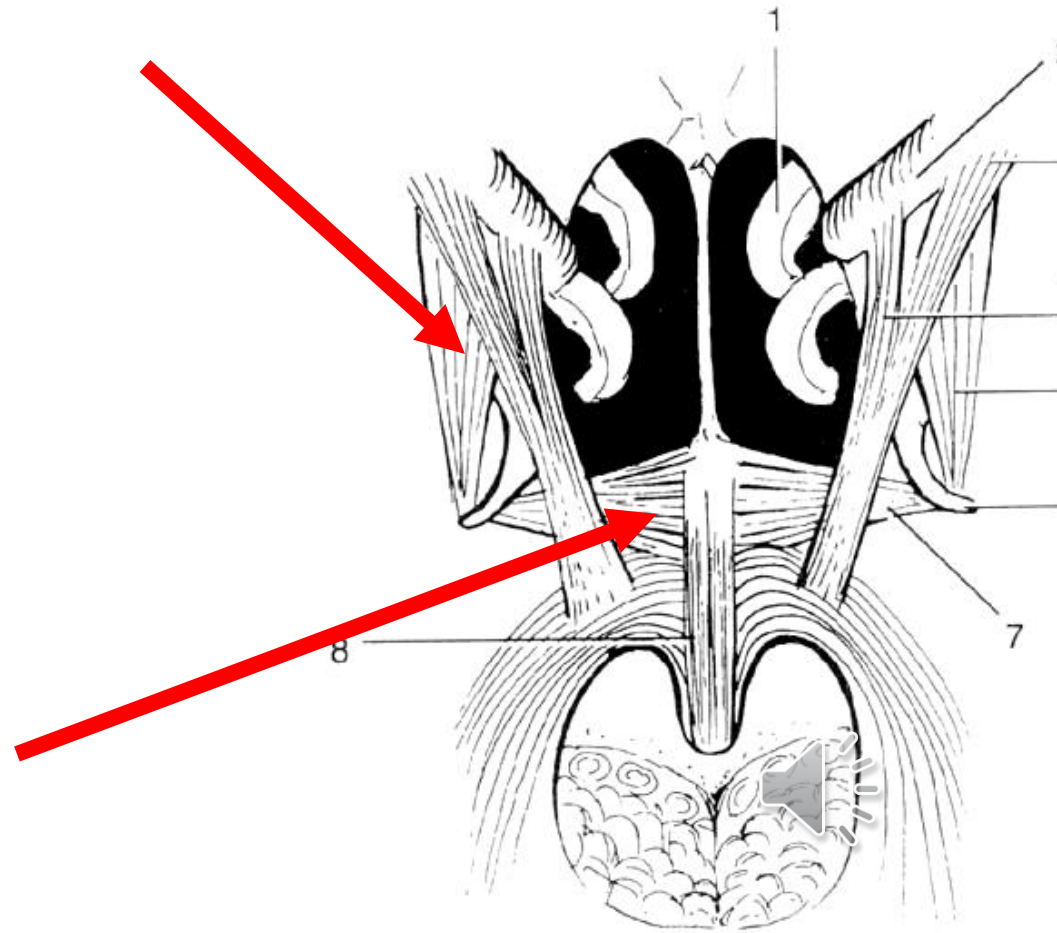

relationer iøvrigt

pharynx

m. tensor veli palatini

- går foran svælgvæggen
- ganeaponeurosen

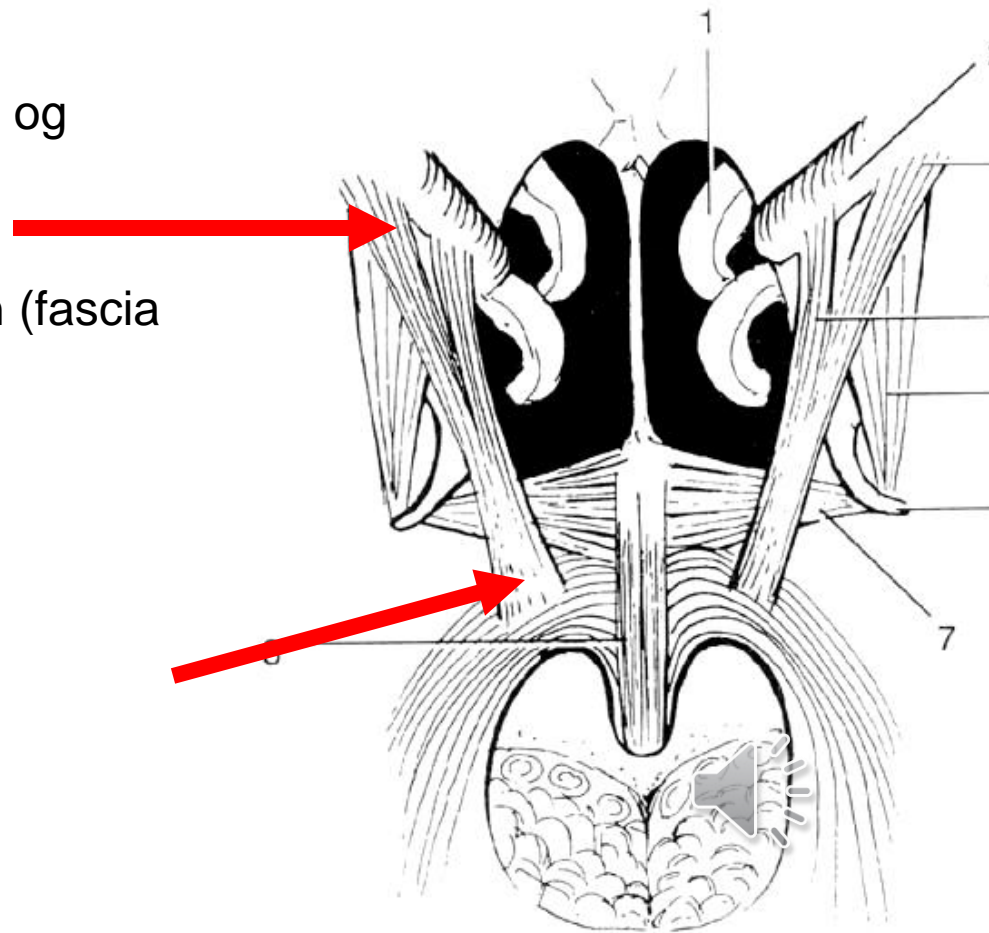

relationer iøvrigt

pharynx

m. levator veli palatini

- udspringer fra pars petrosa og tubabrusken
- går igennem svælgvæggen (fascia pharyngobasilaris)
- tilhæfter i den bløde gane

relationer iøvrigt

tuba auditiva

- går gennem fascia pharyngobasilaris
- bindevævsmembran bestående af adventitia, tela submucosa og mucosa

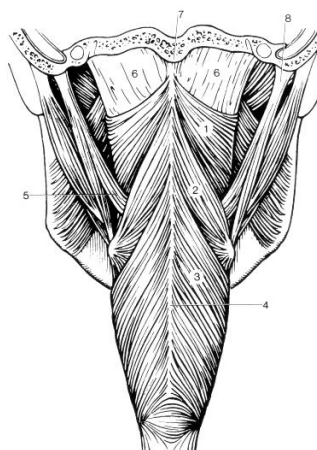

FIG. 33J

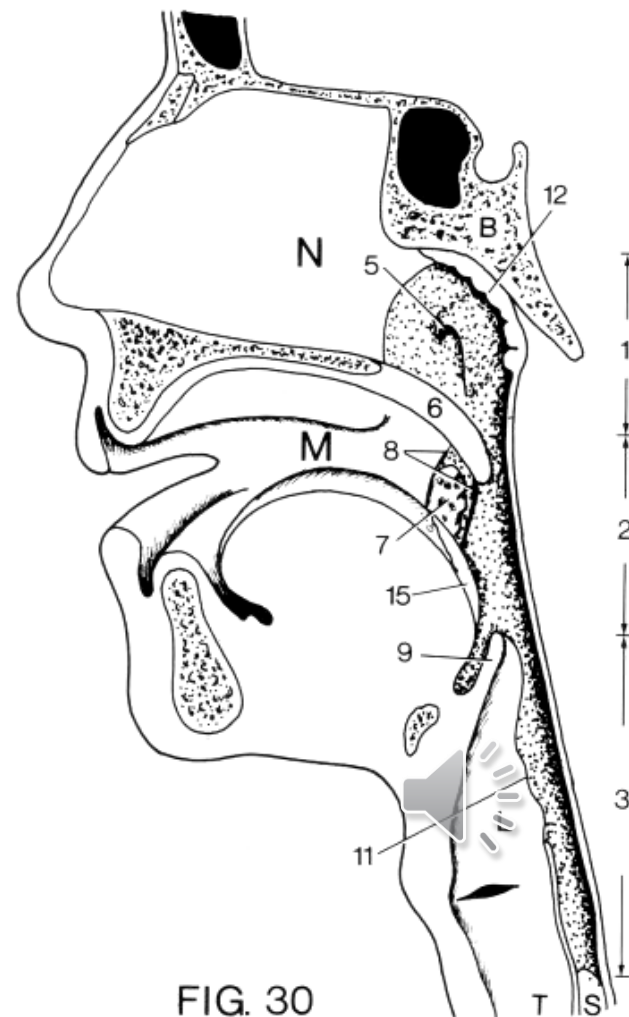

FIG. 30

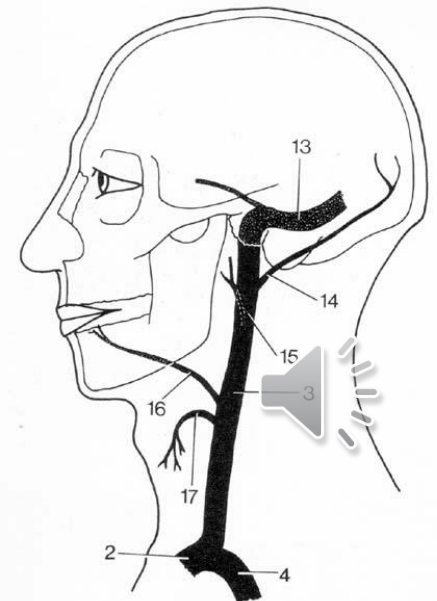
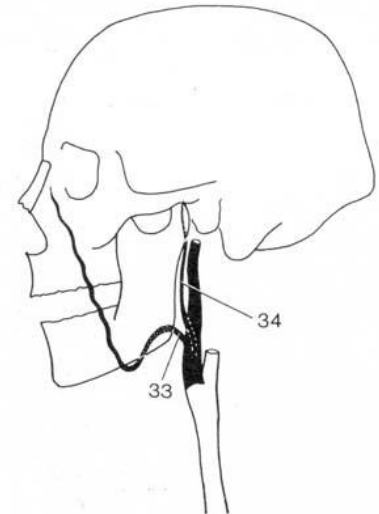
T S

Blodforsyning

Svælget får **arterieblod** fra a. pharyngea ascendens, der afgår fra medialvæggen af a. carotis externa. Desuden går der grene fra arterier med nær relation til svælget, især fra a. facialis.

Veneblod går til vv. pharyngeae og v. jugularis externa

pharynx

INNERVATION

Svælgets **slimhinde** innerveres af

- grene fra n. vagus
- og n. glossopharyngeus

Svælgets **muskler** innerveres af

- grene fra n. vagus
- undtagen m. stylopharyngeus, der innerveres af en selvstændig nervegren fra n. glossopharyngeus

